Ára 10 fillér

AREGGEL

Válasz a pozsonyi rádiónak!

XVII. ÉVFOLYAM
44. SZAM

FŐSZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST,
1938 OKTÓBER 24

MAGYARORSZÁG NEM FOGADJA EL a IV-ik cseh ajánlatot,

mert Pozsony, Kassa, Nyitra, Munkács és Ungvár nem maradhat cseh kézen!

A magyar választ vasárnap este külön futár vitte Prágába

A Magyar Távirati Iroda jelenti: **A csehszlovák kormány a magyar-csehszlovák határtmódosító javaslatát tegnap átadta Magyarország prágai követének. A javaslat ezúttal igyekszik nagyobb mérvben megfelelni a magyarság néprajzi követelményeinek, de ha a felajánlott terület kiterjedésben közeledik is a szlovenszkói magyarság néprajzi elhelyezkedésének határvonalához,**

az ajánlat jelenlegi formájában még sem fogadható el, mert igen fontos magyar városok maradnának csehszlovák fenhatóság alatt. Ilyenek: Pozsony, Nyitra, Kassa, Ungvár és Munkács,

amelyek a javaslat határvonalán kívül esnek. A csehszlovák külügyminiszter közölte a magyar kormánnyal, hogy a javaslat általános tárgyalási alapnak tekinthető, amely nem zárt ki későbbi módosításokat. Ennek folytán a magyar kormány a mai minisztertanácson behatóan foglalkozva az új csehszlovák javaslattal, elhatározta, hogy

részletes válaszát a legrövidebb időn belül diplomáciai úton közölni fogja a prágai kormánnyal.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnapra virradó éjszaka nem sokkal éjfél után sáros túraautó száguldott fel a Vár meredek uccáin és állott meg a külügyminisztérium palotája előtt. A cseh rendszámú kocsit, amelyen *Solymossy* Ulászló vezérkari alezredes, katonai attasé *tíz óra alatt tette meg a prága—budapesti utat,* kivilágított ablakok várták a Dísz téren. Az alezredes lepecsételt diplomáciai irattáskájával gróf *Csáky* István meghatalmazott miniszter dolgozószobájába sietett és *néhány perc mulva ott feküdt az asztalon a cseh kormány jegyzéke a hozzámellékelt térképpel együtt. Kánya* külügyminiszter, aki a *Frank* német igazságügyminiszter tiszteletére rendezett díszvacsorán és fogadáson vett részt, már éjfél előtt a külügyminisztériumba érkezett, úgyhogy *Csáky* gróf nyomban elébe terjeszthette

a negyedik cseh ajánlatot, amelynek elkészítéséhez a Sirovy-kormánynak a komáromi tárgyalások megszakadása után kilenc teljes napra volt szüksége.

A külügyminiszter a jegyzék és a térkép áttanulmányozása után kabinetfőnöke kíséretében átment a miniszterelnökségre és még az éjszaka folyamán tájékoztatta Imrédy miniszterelnököt arról, hogy Prága milyen ajánlatot tesz a magyarlakta Felvidék visszacsatolására vonatkozólag. Már hajnalodott, amikor *Kánya* külügyminiszter eltávozott a miniszterelnökségről, hogy nyugovóra térjen és elsötétültek a Szent György téri palota ablakai... Alig néhány órai pihenés után vasárnap kora délelőtt ismét a fáradhatatlan *Kánya* Kálmán jelent meg elsőnek a miniszterelnökségen, utána *Teleki* gróf, a Komáromban tárgyalt magyar delegáció másik vezetője és *Rátz* honvédelmi miniszter érkeztek meg *Imrédy* Bélához, akinek dolgozószobájában nyomban megkezdték a cseh ajánlat tanulmányozását. Egy félórán belül

együtt volt a miniszterelnökségen a kormány valamennyi tagja, akikkel Kánya külügyminiszter fesztelen beszélgetés során ismertette meg a cseh jegyzék tartalmát.

Amíg az első emeleti miniszterelnöki dolgozószobában és a minisztertanácsi teremben a kormány tagjai tájékozódnak, a magasrangú tisztviselők egész sora érkezik a külügyminisztériumból és a honvédelmi minisztériumból a Szent György térre. Fent van a miniszterelnökségen gróf *Csáky* István meghatalmazott miniszter, *Kuhl* Lajos, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, *Pataky* Tibor miniszterelnökségi államtitkár, *Kolossváry-Borcsa* Mihály, a sajtóosztály vezetője; politikusok, ujságírók jönnek-mennek és akiket a királyi vár vasárnapi zenés őrségváltása vonz fel a Várba, kisebb csoportokban állanak meg a miniszterelnökség palotája előtt, ahol a várakozó fekete állami autók sorfala a tájékozatlanok előtt is elárulja, hogy *ebben a rat'nás épületben most fontos események történnek.* A formális minisztertanács *Imrédy* miniszterelnök vezetésével *½12-kor ült össze, hogy megvitassa a cseh ajánlatot és megállapítsa a magyar kormány állásfoglalását.*

A minisztertanács ¾1-kor ért véget

és utána elsőnek *Kánya* Kálmán külügyminiszter érkezett le a boltíves kapubejárat alá, ahol már ott várakozott a miniszterelnök gépkocsija. *A külügyminiszter kezében hatalmas térkép van összehajtva és amíg ott áll a kocsi előtt, látni lehet a térképen azokat a felvidéki magyar városokat, — Pozsonyt, Kassát, Nyitrát, Munkácsot, Ungvárt és a többit — amelyeknek visszaadását a csehek mindeddig megtagadták.* Néhány pere mulva leérkezik *Imrédy* miniszterelnök is és a külügyminiszter után felszáll a gépkocsiba, amely a királyi várba viszi a két államférfit *kormányzói kihallgatásra.*

A miniszterelnök és a külügyminiszter mindössze negyedóra hosszat tartózkodtak a királyi palotában, hogy jelentést tegye-

FELHÍVÁS A MAGYAR TÁRSADALOMHOZ

Mint minden ősszel, az idén is kérő üzenettel fordulok a magyar társadalomhoz, hogy segítsen mindenki, amennyire csak módja és tehetsége engedi, szükséget szenvedő testvéreinken.

A mai rendkívüli idők ezen a téren is fokozott kötelességeket rónak a társadalomra. Az igazság közeledő remélhető győzelmével kapcsolatban a napokban megindult külön gyüjtés keretében a Felvidék nyomorának enyhítésére is igénybe kell vennünk a magyar szívek áldozatkészségét. De nem hagyhatjuk gyámolítás nélkül szenvedni másutt sem azokat a magyar véreinket, akiket segítő kézzel eddig is minden évben felkaroltunk.

Hálával és büszkeséggel állapítom meg, hogy a segélyakcióm iránt egyre szélesebb körben megnyilvánuló bizalom és áldozatkészség évenként csak a fővárosban közel 100.000 nélkülöző támogatását tette lehetővé.

Tudom, hogy azok a nemes szívek, amelyek már eddig is évről évre oly megható hűséggel ajánlották fel áldozatkész segítségüket, ma is meghallják hívó szavamat. Meggyőződésem, hogy az adakozók nemcsak az emberszeretetnek és irgalmasságnak a nyomor és ínség elleni nemes küzdelmére áldoznak, hanem a belső rend és nyugalom, valamint a társadalmi osztályok közötti béke és jó egyetértés biztosításában is közreműködnek s ezzel hazánk boldogulását és jobb jövőjét is előmozdítják.

Teljes bizalommal indulok a nélkülözők és elesettek érdekében folytatott újabb küzdelemre s Isten áldását kérem munkánkra és mindazokra, akik ebben segítőtársaim lesznek.

Segélyakcióm során — miként a multban is — pénzadományokat, továbbá ruha-, lábbeli-, tüzelő- és élelmiszeradományokat gyüjtünk.

A pénzadományok beküldhetők:

1. Csekklapon: a 19. számú postatakarékpénztári csekkszámlára. Csekklap bármelyik postahivatalban vagy dohánytőzsdében vásárolható.

2. Postautalványon: *Horthy Miklósné* segélyakciója, Budapest, Királyi vár, címre.

3. Nyugta ellenében: 9 órától 2 óráig, személyesen történő befizetéssel, a királyi palotában. (Szárnysegédi hivatal.)

A természetben való adományok kisebb tételekben a királyi várpalotába, vagóntételek az előzetes írásbeli vagy telefonértesítésre megadandó címre küldendők. A felajánlani szándékolt természetbeni adományokat kérem lehetőleg december 1-ig beküldeni, hogy azok még karácsony előtt kioszthatók legyenek.

Horthy Miklósné

nek Horthy Miklós kormányzónak.

Közben a kormány tagjai egymásután jönnek le az emeletről, *gróf Teleki Pál kezében térkép és vastag aktatáska.* Amikor *Keresztes-Fischer* belügyminiszter és *Reményi-Schneller* pénzügyminiszter a kapuba érnek, *Imrédy* miniszterelnök már visszaérkezik a kormányzói kihallgatásról. Amint kiszáll a gépkocsiból, a két miniszter hozzálép és néhány percig a palota bejárata előtt beszélgetnek egymással. *A miniszterelnök egyébként komoly arca jó kedvet árul el* és miközben bemegy a palotába, mosolyogva mondja a bolthajtásos kapubejáratban reávárakozó ujságíróknak:

a vasárnapra virradó éjszakán érkezett jegyzék ennél nagyobb mértékben veszi figyelembe a néprajzi határt, de még mindig fontos magyarlakta városokat akar megtartani a csehek uralma alatt.

Ugylátszik, hogy Prágában még mindig nem veszik tudomásul azokat az elveket, amelyeknek alapján a müncheni egyezmény létrejött és amelyek a népi eggyüvétartozás gondolatából kiindulva, akarják a határok égbekiáltó igazságtalanságait kijavítani és az egymással szomszédos népek békés együttélését biztosítani. *A néprajzi elvek követése Magyarország részéről nagy áldozatot jelent, mert a történelmi jognak, fontos gazdasági és más szempontoknak figyelmen kívül hagyásával jár, éppen ezért, amikor mi az etnikai alapra helyezkedünk, meg kell követelni, hogy ez az elv minden vonatkozásban maradéktalanul érvényesüljön. Érthetetlen, hogy Prága még mindig nem akar erre a belátásra jutni, holott*

az igen szerény keretek között mozgó magyar követelések kielégítése számára úgyis elkerülhetetlen.

Nagyon kívánatos, hogy *a prágai huzavona, mely egyre veszélyesebbé válik,* végre megszűnjön és hogy az az erőszakos cseh irányítás, amely nem engedi meg a szlovákok és a rutének őszinte kibékülését a magyarsággal, minél előbb véget érjen. A magyar válasz a negyedik cseh ajánlatra csak annak a megállapítása lehet, hogy

a negyedik prágai javaslat sem fogadható el

azért, mert nem veszi teljes mértékben figyelembe a müncheni négyhatalmi egyezményben megállapított néprajzi elveket és csupán akkor szolgálhatna tárgyalási alapul, ha a csehek belátnák, hogy

magyar többségű nagy városoknak Magyarországhoz való visszacsatolását katonai, közlekedési és gazdasági szempontok címén megtagadni és tovább halogatni nem lehet.

A magyar válaszjegyzék, amelyet még vasárnap elküldenek Prágába, a területátadás legsürgősebb diplomáciai és tényleges lebonyolítását követeli, mert

a további halogatás végzetes veszedelmeket hozhat a békére,

amelyet Magyarország a maga részéről *türelmének végső megfeszítésével* és a legnagyobb jóakarattal igyekszik fenntartani mindaddig, *amíg a cseh csökönyösség ezt számára végképpen lehetetlenné teszi.*

— Nem adok most nyilatkozatot, mert itt hideg van. A hivatalos jelentés majd mindent elmond...

Kánya külügyminiszter a királyi várból egyenesen a külügyminisztériumba hajtatott és percek alatt híre járt, hogy *már a kora délutáni órákban hozzákezd munkatársaival a magyar válasz megszövegezéséhez.* A prágai ajánlat tartalmára vonatkozólag tájékozott helyen úgy informálták *A Reggel* munkatársát, hogy ez *a javaslat a megelőző háromhoz képest haladást jelent, mert míg október 13-ikán mindössze 5200 négyzetkilométernyi területet és 345.000 magyart akartak visszaadni Magyarországnak és a tőlünk elvett városok közül csupán Komáromot ajánlották fel,* addig

A magyar kormány válaszának szövegét *Imrédy* miniszterelnök és *Teleki* Pál gróf kultuszminiszter állapították meg vasárnap délután a *Kánya* külügyminiszterrel folytatott kimerítő tanácskozáson. A jegyzéket vasárnap a késő esti órákban külön futár vitte magával Prágába, ahol azt

hétfőn délelőtt Wettstein János prágai magyar követ fogja átnyujtani a csehszlovák külügyminiszternek.

Római jelentés:

»Magyarország akciója hamarosan kedvező eredményre vezet!«

Róma, október 23.

A magyar-cseh kérdés továbbra is a legélénkebben foglalkoztatja az olasz közvéleményt, amely feszülten várja a kérdés végleges rendezését. A *Stampa* a csehek legújabb javaslataival kapcsolatban megjegyzi, hogy ezek

még mindig nem elégítik ki teljes mértékben a magyar követeléseket.

A lap szerint *Prága halogaló játékában nem számíthat semmiféle támogatásra, mert Budapest a róma—berlini tengely mindkét hatalmára egyformán támaszkodik, mint azt Frank németbirodalmi miniszter budapesti előadása is világosan mutatja.* A Stampa rámutat arra, hogy ha a magyarok kívánságait a néprajzi elv alapján teljesítik,

Ungvárt is Magyarországhoz kell csatolni,

viszont a ruszinok Ungvárt tartják fővárosuknak, tehát a városnak Magyarországhoz való csatolása esetén aligha lesznek hajlandók **továbbra is** Magyarországon kívül maradni, annál is kevésbé, mert *minden érdekszáluk a magyar Alföldhöz köti őket.*

A lap teljes mértékben bízik abban, hogy

Magyarország akciója hamarosan kedvező eredményre vezet.

A *Popolo d'Italia* budapesti tudósítója szerint a csehek úgylátszik, arra számítanak, hogy állandó halogatásukkal tönkreteszik a magyar közvélemény idegeit. Csalódnak azonban e számításukban, mert a magyar nemzet ,bár feszült érdeklődéssel, de

minden rendzavarás nélkül, teljes fegyelemmel és a legteljesebb nemzeti egységben várja az események kialakulását.

Varsó, október 23.

A félhivatalos Gazeta Polska terjedelmes cikkben foglalkozik a Ruszinföld kérdésével, amelyet

néprajzi és földrajzi alapon szükségszerűen Magyarországhoz kell csatolni.

Lengyelország éber figyelemmel kíséri a ruszinszkói felkelést

Varsó, október 23.

A lengyel hírszolgálati irodák a ruszinszkói felkelésről szóló jelentésekben bőségesen tudósítanak a ruszinszkói állapotokról. Ismertetik a Ruszinszkóban ma uralkodó zűrzavart, a cseh csapatok szervezetlenségét és fegyelmezetlenségét, valamint

azt a konfliktust, amely a ruszin kormány és a cseh katonai hatóságok között keletkezett.

Végül ismertetnek egy cikket, amely a ruszin kormány hivatalos lapjában az ukránok felforgató törekvéseiről szól. A Polska Zbrojna, a *lengyel hadsereg lapja* vezércikkét a ruszin kérdésnek szenteli és újra felsorolja azokat a geopolitikai és gazdasági érveket, amelyek *ennek az országrésznek Magyarországhoz való csatolása mellett* szólnak.

Ugyanígy foglalkozik a kérdéssel a Kurjer Czervony, amely térképet közöl a Ruszinföldről. A zsidó nemzeti irányú Nasz Przeglad »Budapesti térképek« cím alatt közli Singer nevű politikai munkatársa cikkét. A cikk megállapítja, hogy

a Szlovákiával és a Ruszinfölddel szemben támasztott magyar követelések kétségtelenül igazságosak.

Beregszászt és Munkácsot állítólag kiürítik a csehek

Sátoraljaújhely, október 23.

A megszállott területekről átjövő menekültek kijelentése szerint *a csehek állítólag megkezdték Beregszász és Munkács városok kiürítését.*

A vidék ruszin lakossága örömmel nézi a hurcolkodást.

A ruszinok több helyen fenyegetően léptek fel a cseh tisztviselőkkel szemben, akik *jobbnak látták elmenekülni.* A lengyel határ közelében lévő

a Vlóc község lakossága fellázadt.

Két cseh csendőrt, akik szembe akartak szállni, a feldühödött tömeggel, *félholtra vertek.*

Drégelypalánk, október 23.

Ipolyság környékén a cseh megszállott területen levő *Tompa* községnél mintegy harmine teherautó felcsomagolva várja a parancsot a menekülésre. A teherautók csak a környéken állomásozó cseh hivatalok berendezését és irattárait fogják elszállítani. A cseh hivatalnokok családtagjai is készen állanak az elmenekülésre.

A csehek a hivatalok ajtózárait és kilincseit is összeszedik és minden elmozdíthatót összecsomagolnak, hogy azokat elvigyék.

Középszlávia vagy Nyugatszlávia lesz Csehszlovákiából

Prága, október 23.

A Narodni Listy vasárnapi számában közli az új alkotmány vezérelveit.

Az alkotmánytervezet — írja a lap — megtartja a köztársasági államformát és a parlamenti rendszert az új csehszlovák államban. Az állam neve a hosszú és nehezen alkalmazható *»cseh-szlovák kárpátorosz köztársaság« helyett valószínűleg »középszlávia« vagy »Nyugatszlávia« lesz.* Az új alkotmányban megmarad az állami hatalom törvényhozó, végrehajtó és bírói felosztása, valamint a parlamenti rendszer az általános választás alapján. Megtartják a demokrácia alapelveit is.

A kormányzó és végrehajtó hatalom viselője továbbra is a köztársasági elnök és a kormány. A kormány tagjai a **következők**: *a miniszterelnök, a miniszterelnök-helyettes, a három közös miniszter (közös külügy-, nemzetvédelmi és pénzügyminiszter), nyolc miniszter Cseh-Morvaország részére, öt szlovák miniszter és három miniszter Kárpátoroszország számára.* A cseh-morva kormánynak az ország ügyeinek intézésén túl bizonyos általános állami ügyekre is lesz illetékessége.

Általános törvényhozó parlamentet állítanak fel. Ezenkívül lesz egy második kamara (szenátus) is, amely csak huszonnégy tagból fog állani. A második kamara huszonnégy tagja közül nyolc-nyolc esik a köztársaság három országára. A lajstromszavazást megszüntetik. A képviselőket minden választókerületben *a többségi elv alapján* választják. A legfelsőbb bíróság, a legfelsőbb közigazgatási bíróság és a legfelsőbb katonai bíróság illetékes lesz az egész állam területére.

BEVONUL?
Rendelje egyenruháját, felszerelését a
BÉKEBELI és TESTVÉRE LUM cégnél
Váci u. 31–33.

Népszavazást követel a Szepesség

Igló, október 23.

A Magyar Nemzeti Párt helyiségeiben *Kalchbrenner* Hugó szepesvári ügyvéd elnökletével *megalakult a magyar-német nemzeti tanács,* amelynek tagjai a szepesi magyar és német intelligencia vezető személyiségeiből kerültek ki. A tíztagú tanács abból a célból alakult, hogy

bevigye a köztudatba azt a felfogást, hogy a Szepesség olyan vegyes nemzetiségű terület, ahol a szlovákok uralma mellett a magyar és a német elemnek is biztosítani kell a megfelelő szerepet a közéletben.

A tanács azt a felfogást képviseli, hogy csak *népszavazás hozhatja meg véglegesen a Szepesség lakosságának nyugalmát és békéjét.*

OTI-kirendeltség Ipolyságon

Ipolyság, október 23.

(A Reggel tudósítójától.) A járási katonai parancsnokság értesítette a volt csehszlovák kerületi betegsegélyző és a csehszlovák magánalkalmazottak biztosító intézetének tagjait, hogy az *Országos Társadalombiztosító Intézet ugyanolyan kórházi ápolásban, orvosi segélyben, táppénzben és egyéb segélyekben részesíti őket, mint amilyenekre az említett intézetek részéről igényük volt.* Gondoskodott továbbá azokról is, akik eddig rokkantsegélyben, aggkori vagy baleseti járadékban részesültek.

Ipolyságot máris orvosi körzetekbe osztották be s a balassagyarmati OTI kirendeltséget létesített Ipolyságon. A katonai parancsnokság intézkedése városszerte nagy megelégedést keltett.

— **Halálra gázolta a gazdát saját vetőgépe.** *Veszprémből* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Ilicze* János 25 éves gazdálkodó vasárnap *Pétfürdő* község határában lovával hazafelé vontatta vetőgépét. Egyik zökkenőnél a gazdálkodó *egyensúlyát vesztette és leesett, az esés zajától megvadult ló pedig keresztülvontatta rajta a vetőgépet. Ilicze János szörnyethalt.*

Özv. Grósz Bernátné sz. **Weingerl Amália Krisztina Anna** mély fájdalommal jelenti, hogy a legjobb férj, apa, nagyapa és após

Grósz Bernát

e hó 22-én 82 éves korában, hosszú és boldog házasság után elhunyt. Temetése e hó 24-én délután 1/3 3 órakor a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Neumann Dóri és felesége **Grósz Irén, Alberti Andor** és felesége **Grósz Aranka, özv. Kurzweil Lajosné Grósz Friderika, Grósz Leó, dr. Grósz Andor** és felesége **Flesch Magda** gyermekei; **Kádár Éva, Grósz Mariska** és **Anikó** unokái.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

»A játszma Kányánál jó kezekben van!«

— mondja Szüllő Géza

Pozsony, október 23.

(Az Információ jelentése.) Szüllő Géza, a felvidéki Egyesült Magyar Párt parlamenti klubjának elnöke most tért vissza külföldi útjáról Pozsonyba és a sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A mozgósítás után pártom megbízásából külföldre utaztam, hogy mindent megtegyek a magyarság érdekében, amit

nemzetközi szavatosságon alapuló önrendelkezési jogunk

lehetővé tesz. Diplomatákkal, államférfiakkal és a francia, svájci és olasz sajtó vezető képviselőivel léptem összeköttetésbe. *A világpolitika nagy irányítói valamennyien más módszerrel és más célok érdekében dolgoznak.*

A politika vezető egyéniségei most a világ nagy sakkjátszmáját játsszák, amelynek figurái között mi vagyunk az egyik bástya.

Természetes dolog, hogy *akik játszanak, az összes bábokra tekintettel kell hogy legyenek.* A mi helyzetünkben a magyar játszmát

Kánya külügyminiszter játssza, akinél jobb sakkjátékost keresve sem találhatott volna a magyarság.

Megnyugtathatok mindenkit, hogy *a játszma még nem ért véget és jó kezekben van. Ha most ennél többet mondanék, akkor nem engem küldtek volna külföldre, hanem valaki mást.*

Arra figyelmeztetem a nyugtalanokat és fantasztákat, hogy a sakkjátékosnak csendre van szüksége.

Türelem, fegyelmezettség és öntudat az, amit a magyar közönségnek figyelmébe ajánlok.

Mélytengeri halnak

sötétség az eleme.

Az emberi szem ragyogó fény kíván. Kevés pénzért napsugarat visz otthonába

TUNGSRAM KRYPTON

A magyar rádió válaszol a pozsonyi rádiónak:

»Átlátszó szemfényvesztés!... Revolverrel kicsikart szöveg!...«

A budapesti rádió vasárnap este a következőket olvasta be:

A pozsonyi csehszlovák rádióállomás tegnap olyan hanglemezeket szólaltatott meg, amelyekre a ruszin felkelés során a csehek által *állítólag* elfogott magyarországi származású felkelők — vagy mint ők mondják: terroristák — hangját rögzítette, akik gyanusan kísérteties hangon igyekeztek szomorú sorsuk utánzásától visszatartani a magyar rádióhallgatókat. A magyar közvéleménynek

természetesen nincs módjában meggyőződni a hangfelvételek hitelességéről.

De mivel a csehszlovák rádióállomások a legutóbbi napokban olyan sokszor jelezték, hogy a cseh hadseregnek sikerült a ruszinföldi lázadást elfojtani — bizonyára nem gondolván arra, hogy *a munkácskörnyéki ágyúdörgés három más szomszédállam határain is állandóan hallható* — továbbá annyiszor közölték egyes felkelők kivégzését, viszont ezek közül eddig már annyian jelentették, hogy *meglepetéssel értesültek saját megtörtént kivégzésükről* s most egyáltalán nem értik, hogyan lehetnek mégis itt Magyarországon, polgári foglalkozásuk mellett, hogy

ezek a csehszlovák rádióállomások teljesen elvesztették szavahihetőségüket.

Hátborzongatónak szánt, gyanús eredetű hanglemezeiknek tehát a magyar rádióhallgatóság csupán annyi komolyságot tulajdonít, amennyit egyébként a gyerekszobák krampuszmeséinek szokás tulajdonítani.

A ruszinföldi eseményeket szemlélve, végeredményben egyáltalán nem tartozik a lehetetlenségek közé, hogy akadhatott néhány magyarországi fiatalember, aki cseh megszállott területen élő rokonainak embertelen elnyomásáról hallva, átszökött a cseh határvédelem hézagain s a ruszinföldi felkelőkhöz csatlakozva, a csehek fogságába került.

De ha valóban ilyen esetről volna szó, az már *sehogy sem képzelhető el, hogy ezek* — ahogy a cseh rádióállomások mondják — *megadták volna magukat és jajgatva kértek volna kegyelmet.*

A megadás és elpártolás a magyar lélektől teljesen idegen hadműveleti mozzanat,

ezt a magyar becsület a legbecstelenebb eljárásnak tartja s százszor inkább választja helyette a halált és ilyet az ezeréves magyar történelem nem is ismer. De nem ismer ilyet a szlovák és ruszin história sem.

A megadásnak és átpártolásnak dúsgazdag irodalma Európában kizárólag a cseh hadtörténelem lapjain található.

— Még elképzelhetetlenebb, hogy ilyen, a ruszin felkelőkhöz esetleg átszökött és fogságba esett magyarok, mikrofon elé állítva, hajlandók lettek volna a maguk jószántából *a csehek szájaize szerint* beszélni. A pozsonyi rádióban leforgatott lemezek mindenesetre *csak rögzített hangot és nem mikrofon elé állított embereket szólaltattak meg.* Ennélfogva, ismerve a cseh propaganda semmitől vissza nem riadó módszereit, a magyar közvélemény nem tud attól a gyanakvástól megszabadulni — s ezt éppen a csehek nem vehetik rossz néven —, hogy megint olyan

átlátszó szemfényvesztéssel áll szemben,

mint amilyennek oly sokszor lehetett tanuja ezekben a napokban a telefonkönyvből vagy egyéb jámbor névjegyzékből kiszedett felkelő-névlajstromok felolvasásakor. Végső esetben még arról is lehet szó, hogy valóban foglyul ejtettek néhány ilyen, az előbb említett körülmények között odajutott fiatal magyar gyereket, akiket azonban nem mertek mikrofón elé állítani — félvén attól, hogy ott egészen mást találnak mondani, mint amit számukra előírtak — s ezért az ily szempontból sokkal biztonságosabb hangrögzítés módszeréhez folyamodtak.

a nyilván revolverrel kicsikart szöveg elmondására.

A magyar rádió könnyen válaszolhatna erre az egészen naiv mesterkedésre azzal, hogy nem lemezekről, hanem *az élet valóságával szólaltathatná meg* mikrofónja előtt azokat az embereket, akiket a csehszlovák rádió mint elfogott és kivégzett felkelőket sorolt fel az utóbbi napokban. Ez mindenesetre sokkal bizonyítóbb erejű illusztrációja lehetne a csehszlovák rádiók szavahihetőségének, mint a szóbanforgó siránkozó hanglemezek. Egyet mindenesetre meg lehet állapítani ezzel az üggyel kapcsolatosan, és ez az, hogy

ez a napok óta beharangozott csehszlovák műsorattrakció olyan hatástalanul pergett le a magyar közvéleményről, mint a játékparittya kavicsai a kőbástyáról.

S jó volna, ha a csehszlovák rádióállomások egyszer s mindenkorra tudomásul vennék, hogy a magyar lélek tíz évszázad véresen komoly küzdelmeinek során sokkal jobban megszokta a harcot, a veszedelemmel és halállal való nyílt szembenézést, semhogy ilyen *kiagyalt gyerekes ijesztgetés* hatással lehetne rá.

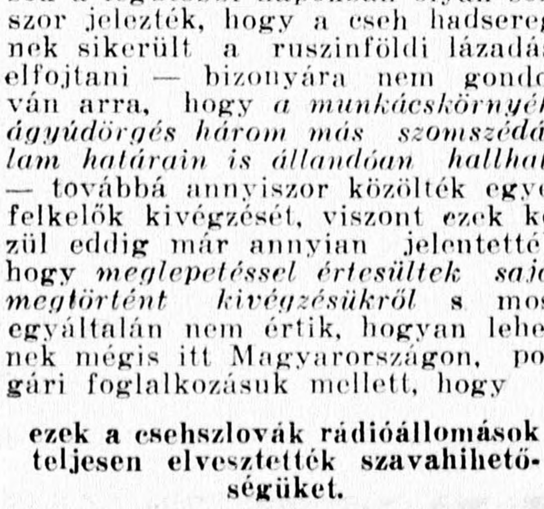

Küzdjük le a pártoskodást, mely annyiszor vitte végromlásba hazánkat

— mondotta József főherceg az Emerícana székesfehérvári nagykáptalanján

Székesfehérvár, október 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Székesfehérvár polgármesterének vezetésével díszes küldöttség jelent meg ma, *a kora reggeli órákban* a székesfehérvári sorompónál. Pontosan kilenc órakor

öt hatalmas autobusz

Több ezer tucat zsebkendőből válogathat!

Hibátlan minőségek!

6 darab női fehér vagy színes ..... P 3.90, 2.48, 1.98, 1.28, -.98

6 darab férfi fehér vagy színes ..... P 3.90, 3.20, 2.48, 1.98

6 darab gyermek vagy intézeti zsebkendő ..... P 1.28, -.98

6 darab munkás vagy katona zsebkendő ..... P 1.28, -.98

Tisztaselyem mousseline vagy kézimunka-zsebkendő, sok mintában

1 darab ..... P 1.48, -.88, -.68

CORVIN
A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

MOZIK

Corso: A zsarnok
½6. ½8. ½10.

Forum: 2-ik hétre prolongálva Robin Hood kalandjai
¼6, ½8, ¾10.

Uránia: Mi történt a paradicsomban?
5, ½8, ½10.

Belvárosi Bár
Eskü út 5. Vezető: Medgyessy Mária. Zene: Szabó Testvérek.

Rózsadomb Kafé-Restaurant (Keleti Károly ucca 9.)
Tánc, zene, vacsora!

Victoria Söröző
V., Berlini tér 5.
Minden este Tóth Böske énekel. Lakatos Tóni és Misi muzsikál

Lánchíd-penzió
II., Pala ucca 11 a, a Lánchíd budai oldalán. Csendes úri magánház. Központi fütés. Folyó hideg-melegviz.

Gundel
GELLÉRT LIGET

Holub Söröző
Kossuth Lajos ucca 12

Gébé
Rákóczi út 41
buffet konyhája italai elismerten jók olcsók

MAJESTIC
luxuspenzió, Svábhegyen, a Fogas-megállónál, tündéri kilátással, fejedelmi fürdőszobás lakosztályokkal és ellátással, legnagyobb komforttal
az ÜDÜLÖK KIRALYA. Nászutasok paradicsoma. Telefon: 16-54-16

Influenza után Rózsadombi Gyógyintézet
diétás, klimatikus szanatórium II., Alsótörökvész út 4. Tel. 152-998. 11-es autobusz megálló. — Penziós pausál-ellátás 8 P-től!

NORMAFA PENZIÓ, SVÁBHEGY
legmagasabban fekvő luxusüdülője. Nyilvános Café-Restaurant. Közp. fütés, hideg-meleg folyó viz T 165-152, 165-153

Géperőre berendezett javítóműhely — Karbantartások — Irógép-kellékek
KOVÁCS ALADÁR IRÓGÉPVÁLLALATA
Budapest, VII, Nagyatádi Szabó u. 46. T. 142-861
Irógépek olcsó beszerzési helye

Nincsen a lakásra gondja, Lakjon csak a Metropole-ba
Kényelmes hónapos szobák penziós ellátással P 200.

Svábhegy Mirabell KARTHAUZI ÚT 6.
(fogas mellett) fürdőszobás délitekvésü terraszos szobak, 100%-os komfort, közp. fütés. Olcsó árak. Telefon: 165-513 és 165-405

Tokaji a borok királya, Fuchs-tokaji a koronája
Lerakat: TOKAJI MINTAPINCE
Telefon: 181-274. FUCHS LASZLÓ
Budapest, V., Nádor ucca 5

Igyunk Rajna tokajit
Terez körút 1/c

ORION 5+2 váltóáramú világvevő rádió, kitünő állapotban, olcsón eladó. Megtekinthető kedd, szerda, csütörtök délelőtt 9—11-ig Teréz körút 28., III. em. 26/a.

ING SPECIALISTA
Schwarcz úrdivat V. Szent István körút 8

SIDOL
fém- és ablaktisztitószer

HOTEL RIO
HÓNAPOS SZOBÁK
Központi fütés, meleg folyó víz
Telefon, lift, vadonatúj modern berendezés. Mérsékelt árak!

16 év óta számon tartanak minden cseh törvényt, rendeletet, ujságot, kormánynyilatkozatot a Rákóczi út 36. alatt

(A Reggel tudósitójától.) A Rákóczi út 36. számú ház egyik szerényen berendezett négyszobás lakásában *16 év óta folyik a munka szivós kitartással:*

fegyvertelen szabadságharc a Felvidékért.

A *Felvidéki Egyesületek Szövetsége* dolgozik itt páratlan szorgalommal és önfeláldozó lelkesedéssel. Tizenhat esztendő óta legfőbb tevékenységük *az adatgyüjtés. Felvidéki és cseh országi lapszemlét állitanak össze, lefordítják a csehszlovákiai törvényeket, rendeleteket és a kormánynyilatkozatokat.*

A többszáz kötetre terjedő feldolgozott anyagot a komáromi magyar delegáció is használta.

Külföldi, különösen angol és amerikai politikusok és ujságirók gyakran fordulnak ehhez a központhoz adatokért: közöttük *Rothermere lord* és *Sir Robert Gower.* A szövetség egyébként a Magyarországra menekült felvidékiek különböző egyesületeit foglalja össze: *mintegy tizezer tagjuk van.* A szövetségnek először *Juhász* Andor, a Kúria elnöke volt a vezetője, később *Radvánszky* Albert báró. Jelenleg *Vaszkó* Endre dr. ny. miniszteri tanácsos, a komáromi törvényszék utolsó elnöke intézi az ügyeket, mellette *Kalmár* Elek ny. lőcsei főigazgató, volt főtitkár és a jelenlegi főtitkár: *Horváth* Béla volt gömörmegyei főszolgabíró. A kis egyesületi helyiség ezekben a napokban

valóságos főhadiszállás:

az egyik szobában *menekültek tanyáznak*, a másikban hölgybizottság dolgozik dr. *Ertl* Jánosné vezetésével, a harmadikban *a szivjelvényeket* osztják szét. *Eddig közel 700.000 felvidéki jelvényt rendeltek a Szövetségnél.*

— **A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank** igazgatósága *Lamotte* Károly vezérigazgató előterjesztésére kinevezte igazgatókká dr. *Grynaeus* Dezső, *Kovácsy* Dénes, dr. *Ladányi* József, dr. *Podovszky* József és dr. *Simontsits* Elemér aligazgatókat, továbbá aligazgatókká *Mikuska* Géza, dr. *Milos* Endre, dr. *Raisz* György és báró dr. *Roszner* Ervin cégjegyzőket, cégjegyzőkké báró *Hazai* Miklós és dr. *Siklóssy* György titkárokat, végül fiókigazgatóvá *Hudi* Józsefet.

A Hansa-Lloyd teherautók győzelme! A világhirü brémai Hansa-gyár magyarországi vezérképviselete az »Agreement« Ipari és Kereskedelmi Rt. (Budapest, Andrássy út 47.) meghozatta a Hansa-Lloyd teherautók 4 tipusát: 1 tonnás, 1.5 tonnás, 3—4 tonnás és 5 tonnás teherautókat. Brémai gyárunk megkapta a német »Oberste Heeresleitung« engedélyét arra, hogy a magyar piacot soronkivül kiszolgálhassa azokkal a teherautókkal, amelyeknek anyaga, alkatrészei a legszigorúbb katonai vizsgálatoknál is megfeleltek.

érkezett a sorompó elé. Az autobuszokból *zöldsapkás diákok* szálltak le és a város polgármestere néhány meleg szóval üdvözölte a Székesfehérvárra érkező

emericanás ifjúságot

Az ifjúság innen zárt sorokban a templomba vonult, hogy *misét hallgasson.* Mise után a városháza felvirágozott dísztermében gyülekeztek. Pár perccel később megérkeztek a vármegye előkelőségei, élükön *gróf Széchenyi* Viktor főispánnal, *Ecsedy* József alispánnal. Megjelent dr. *Schwartz* Elemér, *Baranyay* Jusztin, dr. *Kühár* Flóris s az Emericana *nagyurai és dominusai* közül számosan. Tizenegy órakor

élénk harsonaszó

szólt bele a sokaság tereferéjébe és *tábornagyi díszegyenruhájában* vonult be a díszterembe

József főherceg.

A gyülés *Bitter* Illés clairveauxi apátnak, az Emericana Commendatorának *Szent* Imréhez intézett költői fohászával kezdődött. Ezután Bitter Illés rövid beszédet mondott, melyben tömör szavakkal hívta fel az ifjúságot arra, hogy ezekben *a történelmi időkben a magyar történelemhez illő magaviseletet tanusítson.*

— Az Emericana ifjúságának — mondotta —

nincs szüksége új megállapitásokra a magyarság fogalmáról.

A magyarság fogalmát már Szent István meghatározta. Nem nézett sem nyugatra, sem keletre, hanem befelé és magyar fából, magyar kőből, magyar erővel felépitette a Bazilikát. Ezt a magyar programot kövesse a magyar ifjúság és ha néz valamerre, csak *egy világláj felé fordúljon. Ezt a világtájat igy hivják: Isten.*

Ezután *József főherceg* emelkedett szólásra.

— *Szent István évében* — *mondotta* — *maradjunk hivek Szent Istvánhoz, mert csak az ő elvei szerint épülhet fel az új Magyarország.*

Küzdjük le a pártoskodást, mely annyiszor vitte végromlásba hazánkat, fogjunk össze mindnyájan a szebb magyar jövő kiküzdésére és akkor beteljesedik mindnyájunk álma, a szép, boldog, keresztény Magyarország.

József főherceg óriási lelkesedéssel fogadott szózata után *Egyed* István egyetemi tanár *»Szent István keresztény magyar állama«* címmel hosszabb előadásban fejezte ki Szent István keresztény magyar állameszméjének lényegét és formáit. Utána az emericanás ifjúság szónoka, *Szádeczky-Kardos György a nemzeti egység és összefogás szükségességét hangoztatta.* »Ha végigtekintünk — mondotta — a magyar társadalom arcvonalán, meg kell állapitanunk, hogy

még mindig akadnak korlátolt, beteg agyvelők, akik széthúzást és rombolást akarnak.

Ezek a gyujtogatók a legnehezebb órában akarják aláásni a nemzet jövőjét.

Az Emericana nevében kijelentem, hogy minden fölforgató törekvést, minden egyéni pecsenyesütögetést és széthúzást mi, az Emericana ifjúsága, mint egy ember, hazaárulásnak nyilvánitunk.«

Az ifjúság szónokának kemény befejező szavait az előkelő közönség és a fiatal emericanúsok *százai percekig tartó tapssal és éljenzéssel fogadta.*

Házfeloszlatásra és új külpolitikára készül Franciaország

Párizs, október 23.

A képviselőház folyosóin az eszmecserék középpontjában továbbra is a házfeloszlatás kérdése áll. Általános a nézet, hogy *az új választások a képviselőház összetételének mérsékelt irányban való eltolódását eredményeznék.* Az Epoque értesülései szerint *Daladier* miniszterelnökön kívül *Chautemps* helyettes miniszterelnök, *Bonnet* külügyminiszter, *Marchandeau* pénzügyminiszter és *Guy La Chambre* légügyi miniszter a házfeloszlatás híve. A kormány többi tagjai időszerűtlennek minősitik ezt az intézkedést. — *Lebrun köztársasági elnök személyesen ugyan nem hive a feloszlatásnak, de ha a kormány hivatalos formában javaslatba hozná ezt a megoldást,*

az elnök nem élne alkotmányos vétó-jogával.

Jeanneney, a szenátus elnöke, valamint *Herriot* házelnök szintén helyteleníti a házfeloszlatást.

Az Excelsior úgy értesül, hogy Daladier miniszterelnök hatalmas méretű politikai terv kidolgozásán fáradozik, amely lehetővé fogja tenni *Franciaország diplomáciai talpraállását.*

— Franciaország 20 éven át súlyos hibát követett el azáltal, hogy külpolitikáját állandóan belpolitikai szempontoknak rendelte alá, — irja a lap. — Ezalatt a bennünket körülvevő tekintélyuralmi államok összhangot teremtettek kül- és belpolitikájuk között. *Daladier* miniszterelnök *Bonnet* külügyminiszterrel együtt erélyesen eltökélte, hogy a jövőben a belpolitikai kérdés-komplexust a maga egészében *a külpolitikai követelményeknek* fogja alárendelni.

96 szenátort választottak vasárnap

Párizs, október 23.

(Az Információ jelentése.) A francia szenátusi pótválasztások vasárnap teljes rendben folytak le. Harmincegy megyében, amelyeknek neve az ABC a-tól g-ig terjedő valamelyik betűjével kezdődik, *96 új szenátort választottak.*

Megválasztottak 14 köztársasági párti, 7 baloldali köztársasági párti, 7 független radikális párti és 26 radikális szocialista párti szenátort; 42 kerületben pótválasztás lesz. A guadeloupei választás eredménye még hiányzik.

A kormány tagjai közül az eddigi eredmény alapján *újból szenátori mandátumhoz jutott Albert Sarraut belügyminiszter.*

Kassát még nem akarják visszaadni

Bécs, október 23.

(A Reggel tudósitójától.) A »Freie Presse« Pozsonyból keltezett jelentése szerint *Durcsánszky* helyettes szlovák miniszterelnök *a prágai német követségen átadta a magyar kormánynak megküldött legujabb ajánlatot.* A jelentés úgy tudja, hogy

a szlovák kormány a magyar kormány kiküldötteivel a hét elején, semleges helyen — állitólag Bécsben óhajtja a tárgyalásokat megkezdeni.

A szlovák kormány megcáfolja a Kassa átadásáról szóló híreket és a Slovensky Hlas szerkesztőjét azért tartóztatták le Prágában, mert Kassa átadásáról irt. A szlovák néppárt lapjai hevesen támadják *Hodzsa* volt miniszterelnököt, akinek szemére vetik, hogy mintán Csehországot, Morvaországot és Sziléziát »romlásba döntötte«, most szülőföldjét, Szlovákiát is »meg akarja semmisiteni«.

„Aki a nemzet egységét és az ország függetlenségét áruba bocsátja, az áruló!“

- üzeni az EMSzO hatalmas tömeggyűlése

(*A Reggel tudósítójától.*) *Adjon Isten!* — ez az ősi magyar köszöntés hangzott fel vasárnap délelőtt léptennyomon a Vigadó körül. Így üdvözölték egymást az Egyházközségi Munkásszakosztályok (EMSzO) tagjai, akik tizenegy órakor tartották nagygyűlésüket a Vigadóban. *Az EMSzO tagjai kék munkásingekben, zászló alatt vonultak fel a keresztény agrárifjúság* és a *Névtelen magyar ifjúság*-mozgalom képviselőivel. A nagyterem zászlódíszben várta

a sokezer főnyi közönséget,

melyet csak igazoltatás után engedtek át a vigadótéri rendőrkordonon. *A szigorú rendőri készenlét helyesnek bizonyult, mert a gyűlés tartama alatt a Vigadó körül főleg suhancokból álló kisebb csoportok tüntettek, de ezeket a rendőrség pillanatok alatt szétzavarta.* A nagyteremben feliratok hirdették az EMSzO programját: »*Üres szólamok ellen magyar tettekért!*« »*Mindennél fontosabb az ember!*«, »*Munkáscsalád élni akar!*«, »*Krisztusibb embert!*«... Az emelvény felett hatalmas aranybetűkkel ragyogott ez a szó:

»Rend!«

A nagygyűlést *Sinkó* Lajos nyitotta meg.

— Hetek óta harsogják a plakátok, — mondotta — hogy győz a magyar cél, de ennek érdekében tudnunk kell, hogy *mit kell megvalósítanunk holnap és holnapután!* A legközelebbi nagy magyar cél a *Felvidék visszacsatolása.*

Azt üzenjük felvidéki testvéreinknek, hogy a rabság már nem tart soká!

Van ebben az országban száz- és százezer magyar munkás, akik készek életüket is föláldozni, hogy kiharcolják az igazságot, hogy széttörjék a rabbilincseket és ledöntsék a tömlöcök falát. *A tömlöctartók fenyegetésére az a válaszunk, hogy*

állunk eléje a kardcsörtetésnek, a tankoknak, a géppuskáknak és a repülők bombáinak. Mi, magyarok, nem kiabálunk, nem fenyegetőzünk, de ütünk!

Nem állunk egyedül a magyar igazságért folytatott harcokban, hű szövetségeseink vannak, akik mellettünk állanak, harcunkban együtt leng az ő zászlójuk a mienkkel. *Ezzel számolniok kell börtönőreinknek!*

A sokezernyi lelkes tömeg percekig élteti, ünnepli a kormányzót. Sinkó után *Csurgay* István munkás beszélt, hangoztatva, hogy a magyar munkásság hitet akar tenni felvidéki testvérei mellett.

— Nem kell félni addig, — folytatta — amíg a kérges kezekben kenyérért dolgozik a kalapács, de ha otthon már sokat sír az asszony és a gyermek, és nem lesz meg a mindennapi betevő falat, akkor nem lehet tudni, hova sujt le a munkáját vesztett kalapács. Ha a megacélosodott karok nem találnak építő munkát, akkor számolni kell azzal, hogy ezek a karok rombolni fognak!

Reformokat akarunk, de nem olyan reformokat, amelyeket szolgai módon másolunk idegenből, hanem olyanokat, amelyeket a magyar nemzet mindenkori igényének megfelelő módon hajtunk végre.

Egyenlővé akarjuk tenni a munkát a tőkével s olyan gazdasági rendszert akarunk kiépíteni, amelyben a nemzet minden tagja megtalálja boldogulását. Hivatásrendet akarunk, amely intézkedik! Ma nem pártokra van szükség, hanem magyarokra és mi meg akarjuk szervezni a magyar munkáskamarát, amely biztosítani fogja minden magyar munkás életét. *Rendszerváltozásra, összefogásra van szükség, a magyar munkásság és a magyar család védelmére. Igazságot akarunk Magyarországnak, igazságot a magyar munkásnak és ebben a harcunkban szeretettel várjuk szociáldemokrata munkástestvéreinket is.* Mindent vissza, — így végezte beszédét — de visszaköveteljük a Szent István-i szellemet is, a magyar önérzetet és a magyar családot!

Most *Alföldy* Alajos, a Névtelen Magyar Ifjúság mozgalmának képviselője szólott arról, hogy *ördögi igézet szállta meg a magyar társadalmat, mérgező pletykák szállnak szájról-szájra és mételyezik a közéletet.*

A fiatal magyarság mozgalma ezeket a rágalmakat és lázításokat akarja megszüntetni!

A fiatal magyarság mozgalma nem, mint mondják, zsidóbérenc-mozgalom, és nem, mint mondják mások, a kormány sugalta mozgalom, mert ez nem a kormány vagy a kormányzati rendszer mellé állt, hanem az elszakított területen élő testvérek ügye mellé, akiknek idehallatszik könyörgő kiáltása. A fiatal magyarság katolikus és protestáns tagjaiban — folytatta emelt hangon — egyformán dübörgött fel a magyar lélek és erősen fogják egymás kezét az acsarkodókkal szemben! Mi tisztában vagyunk azzal, hogy *az új magyar világot csak a munkásnépre és a föld népére lehet felépíteni. Mi két igénnyel fordulunk a közvélemény felé,*

szembe akarunk szállni a pletykázókkal és rémhirterjesztőkkel, a kishitű gyávákkal, a gyűlölködőkkel, a magyar cél érdekében, — de ugyanakkor hirdetjük, hogy az új világ felépítését egyetlen párt sem sajátíthatja ki, abban mindannyiunknak részt kell venni meggyőződéssel és munkával.

Ebben a munkában kell találkoznia *a munkásnak, a föld népének és a dolgozó értelmiségnek!*

Alföldy tomboló tapsot aratott szónoklata után *magyar ruhában*

Boldog Vince, a fiatal agrárifjúság képviselője

beszélt, a sokszázezres agrárifjúság üdvözletét és ezerötszáz magyar falu baráti kézfogását hozva a magyar munkásoknak.

— Az agrárifjúság — mondotta — *egyenruha nélkül is hadseregnek tekinti magát,* amely a közös szent célért küzd, a magyar célért. *Ezt a hadsereget nem lehet megállítani, leszerelni addig, amíg el nem éri a szociális igazságon újjáépült Magyarországot.*

Aki a nemzet egységét és az ország függetlenségét áruba bocsátja, az áruló, annak pusztulnia kell!

Amikor küzdünk a szociális bűnök népfojtó pocsolyáinak kiirtásáért, ugyanakkor érfalat állítunk minden felelőtlen és izgága törekvéssel szemben!

Vida István munkás az EMSzO-mozgalom eddigi kiállásait ismertette.

— Azt izenjük innen, — mondotta — felelős és felelőtlen helyekre, hogy *vezérek születnek és vezérek halnak meg, de a magyar nép és benne a magyar munkásság mindenkor megnövekad a miniszterelnök mögött, aki inkább az életét adja oda, de a Felvidékről nem mond le. Ebben a küzdelemben egy emberként állunk mögötte!* A magyar munkásság látja és felismeri a felelős kormánytényezők jóindulatát és a kormányt *mindenben támogatja.* Szakítani akarunk azokkal, akik világnézletükkel és mulasztásaikkal destrukciót keltettek.

Mindehhez megvan az erőnk és ez az erő a nemzet hivatott vezére, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó! (A nagygyűlés hosszan éltette a kormányzót.)

Uj hajnal virrad — fejezte be *Vida* — és a ledöntött cserépbálványok romjain új ország épül. Szeretnénk, ha vitéz Imrédy Bélával a magyar időszámítás új korszaka kezdődne és ezt a korszakot a tízmilliós magyarság nyitná meg!

Express jelentés

Értesítjük igen tisztelt vevőinket, hogy hétfőtől, e hó 24-től

szabott árak

mellett árusítunk.

Vevőink érdekeit szolgáljuk ezzel, mert megkönnyítjük a vásárlást és fokozzuk a nagyközönség bizalmát.

Miként a multban, úgy a jövőben is különös gondot fordítunk vevőközönségünk egyéni jó kiszolgálására, a legolcsóbb árak mellett.

ÁBEL
RÁKÓCZI ÚT 4.

Freesz József lelkész, az EMSzO-mozgalom főtitkára, ugyancsak a magyar cél megvalósítását hangoztatta, melynek alapja a megelégedett munkás, a boldog család és az erős nemzet. *Erélyes szavakkal ítélte el az árdrágítók, a kútmérgező rémhírterjesztők, a valutasiberek és a panamisták hazaáruló cselekedeteit, kikelt az álláshalmozók nemzetellenes magatartására és mindezek ellen új törvényeket sürgetett. Jöjjön a törvény* — úgymond — *teljes szigorával, bottal, börtönnel és ha kell, golyóval!* Lelkes hangulatban a Himnusz eléneklésével ért véget a vigadói nagygyűlés.

Egész Várad temette vasárnap Emőd Tamást,

aki szülőföldjére ment el meghalni

Nagyvárad, október 23.

(*A Reggel tudósítójának telefonjelentése.*) Hervadó ligetek fanyar, bús illata borította be a ravatalt, amelyen utoljára megpihent a föld színén a fáradt vándor: *Emőd Tamás, a költő, aki hazatért a Körös partjára, hogy itt szakadjon meg a szíve, a szülőföldjén.* A gyertyák lángja nyugtalanul libegett, az őszirózsák fehér hava, nehézszagú babérok és a lobogó színű szalagok körülölelték a koporsót, szinte fölemelték, mintha elszabadulva a föld minden nyügétől, az ég ezüst felhői felé szállana a halott költő halhatatlan lelke... *A Millenniumi Emlékmű előtt állott a ravatal és körülötte komor, fekete gyászban őrködött Nagyvárad.*

A város, amelynek dajkáló öléből elindult a dicsőség felé *Ady Endre társa és barátja, Juhász Gyula álmainak álmodója és részese: Emőd Tamás, a költő, akiben az ember is éppen olyan emberséges szelíd és finom, mint a költő...* Öt héttel ezelőtt fáradtan, megtörten vánszorgott haza Nagyváradra. Itt ringatták a bölcsőjét, itt ássák meg a sírját is. Így akarta. Bátyjához, *Fleischer* Béla dr.-hoz tért meg, családi arcképek, bútorok, régi emlékek közé. *Három héttel ezelőtt újabb szívroham érte.* Már alig hitték, hogy megéri a másnapot...

De azután javult az állapota és bús mosollyal hallgatta barátait, iskolatársait, egykori kollégáit, akik *egymásnak adták betegszobájának kilincsét. Pénteken újabb roham érte a végkép kifáradt szívet, trombózis lett belőle és szombaton reggel kilenc órakor Emőd Tamás szíve, ez az emberszerető, hazát féltő, milliókért érezni tudó poétaszív, egy megszakadó, félbemaradt végső dobbanással örökre elnémult.*

A temetésen *Kabos* Béla, a nagyváradi izraelita hitközség elnöke, beszélt legelőször, a **magyar műveltségű** zsidóság veszteségét siratva. *Tabéry* Géza az erdélyországi írók és ujságírók megrázó istenhozzád-ját mondotta el, majd külön búcsúzott *Emőd* Tamástól annak a »*Nagyváradi Napló*«-nak nevében, amelynek íróasztalától egykor elindult a nagyvilág felé *Ady* Endre, *Emőd* Tamás, *Krúdy* Gyula, *Nagy* Endre, *Biró* Lajos, *Dutka* Ákos... A babér, az őszirózsa és a hervadt falevelek összevegyülő illata mint illanó fátyol szállott a levegőben a gyászoló gyülekezet fölött, mialatt *Tabéry régi-régi, messzetűnt váradi estékről emlékezett, mikor egy kis kávéházi asztal mellett, Emőd Tamás forró ifjú homloka mögött megszületett az új költői társaság, az úttörő merész irodalmi »Holnap« gondolata.*

A szemekben könnyek csillogtak és a fejek mélyen meghajoltak az emlékek és a gyász súlya alatt. *Katona* Béla lépett akkor elő, a nagyváradi »Szabadság« szerkesztője: a magyar színpadi szerzők nevében búcsúzkodott Emőd Tamástól, aki *színpadra vitte törékeny szívét,* mely annyira hasonlított a tükrös, pántlikás, színes mézeskalács-szívhez, amelyet *felejthetetlen énekesjátékában a »Mézeskalács«-ban »szív küldött szívnek szívesen...«*

Komor gyászének hangzott fel az egyre sűrűbb felhők alatt és *a menet megindult a temető felé. A költő koporsóját az ősrégi uccákon át írók és ujságírók vitték a vállukon.* Emőd Tamás vasárnap délután öt órakor megtért Várad földjébe, amelyen született, amelynek röge magyar dalra tanította, hogy most elringassa kifáradt szívét, dajkálja elporló csontjait.

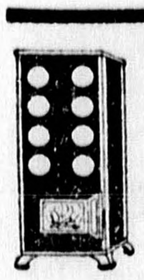

ZEPHIR
kályha fatüzelésre
Ára 60.— P-től

REKORD
1-aknás, 2-aknás, szénre, kokszra
40—60 P-től

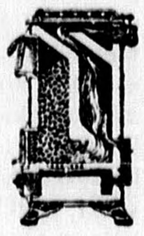

Eladási mintaraktár: Vilmos császár út **39.**
HÉBER
kályha- és tűzhely-gyár
Hajós ucca **sarkán**
Tel. 124-610 és 124-747
Címre ügyelni!
Árlap ingyen!

Hatóságilag eng.
végkiárusítás
a GRUBER gyermekruhaüzletben
VII., Király ucca 85.
UTOLSÓ HÉT!

Pesti kis notesz

1.

Budapesti diplomáciai körökben érdekes hírek vannak bizonyos áliomásváltozásokkal kapcsolatban elterjedve. Nevezetesen híre jár, hogy a kitűnő és Budapesten általános tiszteletnek és szeretetnek örvendő gróf *Da Vinci* budapesti olasz követet *Buenos-Ayresbe helyezik át nagykövetnek*. Állítólag *Maugras* francia követ is elhagyja Budapestet, mert *Pekingbe nevezik ki nagykövetnek*. A *Notesz* az olasz diplomáciának más érdekes, küszöbön álló változásairól is értesült. Principe Ascanio dei Colonna, volt budapesti követ *Washingtonba megy nagykövetnek*, az új olasz varsói nagykövet viszont *Bastianini* lesz. Párizs is új olasz nagykövetet kap, *Guarillia* nagykövet személyében, aki jelenleg a római központban vezeti az olasz külügyminisztérium egyik főosztályát. Az új budapesti olasz követ állítólag *Magistreti* berlini nagykövetségi tanácsos lesz, aki Ciano külügyminiszter sógora.

*

Amerika újdonságai, az »Orchidea« szájrouge, kapható Smart-nál 2 pengőért. (Bécsi ucca 9.)

2.

Szombaton délelőtt hagyta el Fasor-szanatóriumbeli betegszobáját *Simaházy Totth* Gida, a szanatórium hírneves és közkedvelt nőgyógyász-főorvosa, akit mintegy négy héttel ezelőtt operált meg Ádám professzor. Totth Gidának súlyos és elhanyagolt vakbélgyulladása volt.

*

Sugár és Barna cégnek angol őszi divat különleges szövetei beérkeztek.

*

Délidőben érdemes betérni a Belvárosi Szőrmeházba. A napokban a gyönyörű Tascher grófnőt, a különleges eleganciájú gróf Khuen-Héderváry Sándornét, Hatvany Lili bárónőt láttuk szőrmét válogatni a kis üzletben. Bizonyára érdemes ide betérni, ha a világ négy tájáról érkezett dámák is itt szerzik be szőrméiket. A nerz, a perzsia, a biber a divat.

3.

Érdekes magyarvonatkozású hírt kaptunk Hollywoodból *Gaál Franciskáról*. Miután Deval »Soubrette« című darabjának filmváltozatában — *magát a darabot éppen most játsszák nálunk is a Vígszínházban!* — döntő sikere volt, egy filmszerep eljátszására átszerződött a Paramount-tól a Metro-hoz. A Metronál *Hunyady* Sándor »Kati« című egyfelvonásosából készítenek számára filmszerepet. A közönség talán emlékszik még a darab bájos témájára. Hunyady önkénteskorabeli élményét írta meg ebben az egyfelvonásosban, amikor is sarzsinélküli egyéves önkéntes lévén, az önkéntesi rangot jelző karpaszományát elrejtve, *rendes forsriftos komisz bakaként kurizált egyszer a kolozsvári sétatéren egy helyes kis pirospozsgás parasztcselédnek*. Szerencsésen el is csavarta a kis népmesebeli leányzó szívét s most jön a konfliktus: másnap meg volt híva egy úriházhoz vacsorára s ki más szolgálta fel a vacsorát, mint *a sétatéri kis tündércseléd...* A darab filmcíme *»Catherine the last«*, — *»Katalin, az utolsó«* lesz.

*

Angliából újabb különleges szövetszállítmány érkezett — Fóti-hoz.

SANGHAY BAR
CHORTHY MIKLÓS UT 60. ~ TELEFON: 257-430
Rácz Baba és Kúti Kató énekelnek – Sásdy jazz-trió.
Tánc reggel 5 óráig!

4.

A kassai és pozsonyi magyar színtársulat éveken keresztül járta a Felvidék városait és *Beregszásztól Pozsonyig* tíz hónapos szezónokon keresztül csak magyar darabokat játszott és csak magyar előadást tartott. Az idén nem tudott megalakulni a két társulat: a cseh hatóságok már öt héttel ezelőtt nem adtak beutazási engedélyt a magyar színészeknek, akik pedig ott tartózkodtak, azokat egyszerűen áttették a határon. A kassai és pozsonyi színtársulat *Budapesten* tartózkodó tagjai *november 15-én* mutatkoznak be *a Városi Színházban Babay Józsefnek* egy külön erre az alkalomra írott egyfelvonásosában. A díszhangversennyel egybekötött előadáson a *Nemzeti Színház* és az *Operaház* neves művészei is fellépnek, az ünnepi köszöntőt pedig *Törs* Tibor képviselő mondja.

*

Társaságban és mindenütt az utánozhatatlan Kosztelitz Lavendula kölnivíz.

5.

A pesti éjszakában napok óta csak arról az angol *»mesebeli királyfi«*-ról beszélnek, aki egyhetes budapesti tartózkodása alatt még eddig minden este megjelent a nagymezőuccai híres mulatóhelyen s adott pillanatban — minden éjszaka más és más időpontban — *intézkedésére az összes lokálbeli hölgyeknek, sőt a férfialkalmazottaknak is* (zenész, ruhatáros, portás) *egy-egy üveg pezsgőt visznek oda a pincérek*, — de szombat éjszaka például pontban három órakor éjfél után úgy intézkedett, hogy *minden egyes vendég asztalára is állítsanak számlájára egy üveg pezsgetyűt*. A *»száz itce bor«*-hoz éppen csakhogy a *»száz szál gyertyát«* nem rendelte meg... De ezzel még nincs vége a tündérkirályfiskodásnak: *záróra után a főpincér minden görlművésznőnek egy tizest is átnyujt, taxiköltség címen az éjszakai »császár« jóvoltából*. Ő maga egész éjszaka mindössze *két üveg sört* iszik meg. Ez a két üveg sör az elmult éjjel mintegy *ezer pengőjébe került* a királyfinak.

*

Pertis Jenőt kérte el az iga[illegible]yminisztérium a Tarján-étteremt[illegible]y a Frank német igazságügyminis[illegible]szteletére rendezett szombati estély[illegible] muzsikáljon.

6.

A magyar könyvpiacon nemrégiben vaskos könyv jelent meg, amely *»A magyar Domonkos-rend története«* címet viseli, szerzője dr. *Harsányi* András, aki nem más, mint *Harsányi* Zsolt kedves és kitűnő írókollégánk *fia*. Harsányi Zsolt, aki régi református papcsaládból származik, a fiát is e hivatásra nevelte, *a fiatal Harsányi András már megszerezte magának Debrecenben a református lelkészi oklevelet*, de egyébként *történész* és mint ilyen, főleg *egyházi történelemmel foglalkozik*. Nemrégiben nyerte el *az ország egyik legnagyobb ösztöndíját*, amelyből most *egy teljes esztendőt fog Skóciában tölteni*. Itt is egyháztörténelmi tanulmányokat szándékozik folytatni.

*

A Magyar Amatőrfényképezők nemzetközi művészi fényképkiállítása: e hó 29-től november 13-ig a pesti Vigadóban!

7.

Kerülő úton értesül róla a *Notesz*, hogy a kormány lemondott arról a tervéről, hogy *a kulturális kamarákat is megalkossa. Igy nem lesz sem az íróknak, sem a színpadi szerzőknek külön kamarájuk.*

*

Minden utazási ügyben forduljon A Reggel Utazási Irodájához, amely a leggondosabb, legtakarékosabb, legötletesebb útimarsall! (VI., Mussolini tér 1. **Telefon: 129—554 v. 129—555.**)

Ingyenes bridge tanfolyamot
rendez kezdők és haladók részére az Országos Magyar Bridge Club az Európabajnok magyar csapat irányitása mellett. — A tanfolyam **1938. november 7-én** kezdődik.
Jelentkezés naponta 5–8-ig az Országos Magyar Bridge Club titkárságánál, Erzsébet téri Kioszk.

8.

Kurta hír jelent meg a lapokban, hogy »kis színházi affér« volt *Jávor* Pál, a Nemzeti Színház művésze és *Sándor* Jenő, a színház főügyelője között, amelyet színházi törvényszék elé utaltak. A szükszavú hír mögött *dübörgőbb* események rejlenek. A tényállás ugyanis, hogy a temperamentumos Jávor Pali, aki e díszítő jelzőt emlékezetes cirkuszbeli *idomító-afférja* óta viseli, a szó szoros értelmében *elagyabugyálta a kulisszák mögött a jó Sándor főügyelőt*, aki tudvalevőleg *dísze és gyöngye ennek a metier*-nek s akit annakidején *Németh* Antal a sztárokkal egyidejűleg szerződtetett el a Vígszínháztól. Állítólag lárma volt a színfalak mögött s Pali barátunk ezért feledkezett meg ilyen súlyosan magáról. A színházi törvényszék döntése ez ügyben még ismeretlen előttünk.

(e. z.)

KORDA MÁRIA, KORDA SÁNDOR FELESÉGÉNEK IZGALMAS PESTI VASÁRNAPJA:

feljelentette zsarolásért a sofőrjét, inzultált egy bárdirektrísztet, majd visszavonta a feljelentést és hirtelen elutazott Londonba

(A Reggel tudósítójától.) Néhány hete Budapesten tartózkodik *Korda* Sándornak, a British Film hírneves elnökének neje, *Korda* Mária, fiával, *Korda* Péterrel együtt. Korda Mária a Gellért-szállóban, míg fia, Péter, a Svábhegyi Szanatóriumban lakik. Vasárnap reggel Korda Mária megjelent a budapesti főkapitányság központi ügyeletén és

feljelentést tett Esio Cassel Grandi nevű olasz sofőrje ellen, hogy gondjaira bizott Rolls Royce kocsiját nem akarja neki rendelkezésre bocsátani mindaddig, amíg 7000 lirát ki nem fizet neki végkielégítés címén.

Korda Mária feljelentésében elmondotta, hogy az olasz sofőrt Rómában azzal fogadta fel, hogy őt és fiát Budapestre fogja hozni, fenntartotta azonban magának a jogot, hogy neki *bármikor felmondhasson*. Itt Budapesten tudta meg, hogy sofőrje *éjszakánként fiát, akivel összebarátkozott, elvitte mulatni*. Ezért felmondott neki s a sofőr kijelentette, hogy a felmondást csak akkor veszi tudomásul, ha neki *7000 líra végkielégítést fizet és ezenkívül még egy ajánlólevelet is ír számára férjéhez Londonba*, ellenkező esetben, minthogy a kocsi kulcsa nála van, azt nem bocsátja tulajdonosa rendelkezésére. A rendőrségen szabályszerűen felvették a panaszt s azt nyomozás tárgyává teszik. *Beszéltünk Korda Máriával*, aki elmondotta nekünk, hogy a sofőrt *szánalomból fogadta fel*, mert panaszkodott neki Rómában, hogy *állástalan* és abban állapodott meg vele, hogy felmondás esetén mindössze *300 líra jár neki és egy vasúti jegy Rómába*. A rendőrség megtette az intézkedéseket, hogy Korda Mária sofőrjét *előállítsák*. A sofőrt meg is találták a Fiume-szállodában levő lakásán, mégpedig

össze-vissza verve,

amely tényből Korda Mária feljelentésének *homlokegyenest ellenkező természetű előzményei derülnek ki, mint amilyeneket a hírneves magyar filmember felesége ebben a bejelentésben sejtetni és feltételezni engedett*. Nevezetesen, a sofőr vallomásából mindenekelőtt az derül ki, hogy *több mint tíz esztendeje áll Korda Mária szolgálatában*, aki azért mondott fel neki, mert *egyik éjszakáját egy margitszigeti bárban töltötte, a bár direktriszének társaságában és másnap álmosan állt szolgálatba*. Korda Mária emiatt nemcsak őt, de

a bár direktriszét is felelősségre vonta,

a bárdirektrisz viszont az őt *Korda Mária részéről ért inzultusért ismeretlen hívei segítségével, rajta, a sofőrön vett magának elégtételt*. Emiatt a sofőr *súlyos testi sértés címén feljelentést is tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen*. Vasárnap a déli órákban aztán

újabb fordulat állott be Korda Mária izgalmas sofőr-ügyében: Korda Mária visszavonta a rendőrségen tett feljelentést és a délután folyamán elutazott Budapestről Londonba.

Vonaton tette meg Budapestről az utat Londonig a sofőr, sőt az autó is, amelyet teherkocsiba vagonírozva adtak fel Budapestről London Viktória állomásra.

Fodor Gyula: Zenei arcképek. A finom könyv *tíz nagy muzsikus arcképét foglalja egybe*. Mind a tíz egyenként: *kis remekmű!* A finoman ötvözött mondatokból, a gondosan csiszolt szavakból, a szűkre szabott kis keretből az élet elevenségével szólnak hozzánk *Gluck, Beethoven, Schubert, Wagner* és a többiek. Művészi öntudatossággal, klasszikusan tisztult stílusban, a zenei szerkesztésmód fegyelmezett törvényszerűségéhez szokott biztonsággal idézi elénk e nagy géniuszokat Fodor és annak az írónak a leszűrt módján, aki minden egyes szó jelentőségét, felelősségét és az írás művészi becsületét átérzi. Mindegyik portréból egy-egy lángész életének teljessége és egyéniségének megmásíthatatlan, végleges **képe néz ránk.**

Asszonyom, villanytűzhelyen olcsón, gyorsan, legkisebb fáradsággal főzhet, süthet. Erről meggyőződhet az Elektromos Művek Honvéd u. 22. alatti bemutatójának ingyenes gyakorlati főzőelőadásain. Délelőtti főzőgyakorlati előadás: hétfőn, csütörtökön, pénteken ½10-kor, délutáni főzőbemutató szerdán 17-kor. A villamos háztartási készülékek ismertetése során kuglóf, bécsiszelet, rigójancsi, pozsonyi kifli, hal- és húsételek készítését mutatják be.

Korunk Szava aktív katolikus orgánum új számát a szerkesztő Katona Jenő, Lipták László, Kállai Ernő, Lengyel Balázs, Boldizsár Iván, felsőcsöri Rába László, Sármándi Sándor, Pogány Ö. Gábor, Páldy Róbert, Gogolák Lajos, Surbán Zoltán, Koroknay István cikkei teszik érdekessé és változatossá.

Kétórás születésnapi látogatás a 90 éves Prónay Dezső bárónál

»Egész életemben csak egyet gyűlöltem: az abszolutizmust mint államelvet« — üzeni az ifjúságnak a magyar politika pátriárkája

Acsa, a Cserhát alján, október 23.

(A Reggel kiküldött munkatársának telefonjelentése.) A levegőnek *muskotályize* van, itt a *Cserhát* lábainál, a **játszi** *Galga* völgyében; az őszi lankák, a nyájas domboldalak színe pedig olyan, mint azé az *1848-as aszubóré*, amivel báró *Prónay* Dezső kínált meg vasárnap délelőtt acsai kastélyában. A felséges bor

90 esztendős — éppen annyi, mint a báró.

Szombaton töltötte be Prónay Dezső *kilencvenedik évét*. Ünnepelte a *falu*, a *magyar evangélikus egyház* és minden magyar ember, akiben még él a tisztelet *a mult tiszta, harcos férfiai* és apáink, nagyapáink *magyarabb magyar hagyományai* iránt. Dr. báró Prónay Dezső neve azelőtt *fogalom* volt, ma már *történelem*. A századforduló idején és a mi századunk elején, a *nemzeti szellemű főrendek vezetője volt*. Egy időben egymaga képviselte a negyvenegyolcas gondolatot a főrendiházban. Hosszú évtizedeken át állt a magyar *evangélikus egyház élén*, mint *egyetemes* felügyelő és 1917-ben, lemondásakor, — furcsa elgondolni, hogy *már akkor hetvenéves volt!* — egyenesen az ő számára alapították az *»örökös tiszteletbeli felügyelői«* címet. A magyar történelem legendás évében született, nehéz elképzelni, hogy már élt azokban az időkben, amelyek a mi szemünkben már épp annyira történelemnek számítanak, akár a *kuruc-kor*. A kiegyezés évében már *felnőtt fiatalember* volt és azután végigküzdötte és végigdolgozta a következő félévszázadot. Mennyi tapasztalat és mennyi bölcsesség gyülhetett össze ily hosszú idő alatt olyan választott koponyában, mint Prónay Dezsőe! Most itt él ebben a már-már felvidékies faluban.

Pátriárkai bölcsességéről és öregapói jóságáról már legendákat ad szájról-szájra a Galgavidék jámbor, de keménykötésű népe.

Elragadó viseletet hordanak itt Acsán: a *férfiak* méltóságos fekete magyart, a *legények* finoman hímzett, kék színű matyós köténYt, a *lányok, menyecskék* pedig rövid szoknyát, tucatot. A szoknya is, a pruszlik is, az ujjas is *piros*, de mind más piros. Ahogy vasárnap délelőtt ott álltak karéjban a templom kapujában, messziről olyan színűek voltak, mint az *érett som*, ami itt oly őszies-derüsre színesíti a bokrokat. A lányok csoportja mögött a férfiak *karéja*.

— Kilenceven esztendős a báró urunk — mondja az egyik gazda *kérdezés nélkül*, alig hogy odaértem, mintha nem tudná magába fojtani a nagy ujságot.

— *Ilyen jó ember nincs több Magyarországon!* — mondja egy másik.

— Fölmentem hozzá, — meséli egy harmadik — mondom, báró úr, *megdöglött a lovam*, hordás előtt állunk, csak száz pengőm van.

Be sem fejeztem, már adott százötven pengőt kölcsönbe. Kamat nélkül.

Akkor fizetem meg, amikor akarom, vagy le is *dolgozhatom*.

— Nekem *háromezer pengőt* adott házépítésre!

— *Mindenkinek ad a báró úr*, kérem szépen, csak be kell menni hozzá.

— Könnyen bejut az ember? — kérdezem.

— *Akár a paphoz!*

Anélkül, hogy szemtől szemben láttam volna az emberek beszédéből már megérzem azt a

pátriárkális légkört,

amely az öreg földesurat körülveszi és amely ma már, sajnos, egyre inkább *eltűnik*. Bár *Prónay* Dezső talán az utolsó képviselője ennek a *régi nemesen konzervatív szemléletnek*, amely

úgy fogta fel a földbirtokot és munkásait, mint egy nagy családot.

Aki így gondolkozik, természetesen *értetlenül* áll a mai birtokpolitikai elgondolásokkal szemben, de nem azért, mert nem elég *szociális*, hanem azért, mert nem tudja elképzelni, hogy *másutt bizony más nóta járja*... Erre gondolok, míg várakozom a kétszázéves kastély előcsarnokában. Tele van itt a levegő azzal a *megnevezhetetlen hangulattal*, amely sehol másutt a világon nem lelhető fel, csak a *magyar úri kastélyokban;* bolthajtások, agancsok, hófehér cserépkályhák, mentés, dolmányos képek, Barabás Miklós stílusában, várbástyaszerű tölgyfaszekrények; gyönyörű környezet! *Fazekas* dr., a tiszttartó úr, éppen jelentést tesz a bárónak. Kijön és a fülembe súgja, hogy *ne maradjak sokáig*. Hatalmas, régi szobákon megyek át, az írószobáig, ahol *Prónay* báró vár. Az asztal mellett

talpig fekete díszmagyarban, puha szarvasbőr csizmában,

ül egy hófehérszakállas úr. *Hol láttam ezt a fejet? Tintoretto festett ilyen aggastyánokat*, az ő képeiből sugárzik így az *értelem, a szellemi fensőbbség és a léleknek ez a lángolása*, amelyet abban a pillanatban érzek, hogy meghajlok Prónay Dezső báró előtt. Most olyan meglepetés ér, amit talán soha nem tudok elfelejteni.

A kilencvenéves öregúr megszólal és hangja olyan érces, hogy betölti az egész nagy szobát.

Semmi öregesség, semmi fáradság nincs benne; ahogy hallgatom, szinte érzem magam körül azoknak a *forró beszédeknek* a szelét, amelyeket a báró a megyegyüléseken mondott, vagy a képviselőházban 1906 tavaszán, amikor az ő szava harsogott végig legerősebben az országon: *ő* szervezte, vezette a *nemzeti ellenállást!* Először az *ujságokról* beszél Prónay Dezső báró.

ma is mindennap elolvas legalább két napilapot,

sokszor még *külföldieket* is. Igaz, hogy tájékozottsága, különösen *külpolitikai kérdésekben és az ország külpolitikai helyzetének* megítélésében bámulatos. De politikáról nem akar beszélni:

— Aki olyan visszavonultan él, mint én, — mondja — csak hírlapokból értesül a dolgok állásáról. *Aki ítéletet akar mondani a helyzetről, annak magának is benne kell élnie!*

Később élesen kifakad azok ellen, akik *felelőtlenül* földet akarnak osztani. Kifejtem a mai fiatalság józan álláspontját és erre így felel:

— A háború után balul sikerült földreform például olyan volt, mintha idejönne hozzám egy szegény ember, akinek egyik kabátja ujja leszakadt. Azt mondja: *kérem, hibázik az ujjam, adja ide az önét, hogy az enyémhez varrhassam. Ne félien, nem akarom ingyen. A kabáthoz másfél méter posztó kell, ennek ára 12 pengő, az én ujjamhoz háromnegyed méterre van szüksége. Ez 6 pengő. 1 pengő a varrás: fizetek önnek 7 pengőt.* Erre levágja az én kabátom ujját és nekem sem lesz kabátom, de neki sem lesz jó.

Egészen tűzbejön, tagoltan, megfontoltan beszél, mintha országgyűlési szónoklatot diktálna. Megvárja, míg lejegyzem gyorsírással az utolsó szavát is és mindig csak akkor folytatja.

— Bizonyos, hogy a paraszt, vagy amint ma mondják, *kisgazda*, függetlenebbül él, mint a gazdasági cseléd, de

csak akkor, ha megélhetéshez elegendő földje van. Ez szerintem körülbelül 16 magyar hold.

Ennél kevesebből nem lehet megélni! Jó lenne, ha ezt nem felejtenék el a politikusok. *És azt sem, hogy közlegelő nélkül nem éi meg a gazda!* A háború utáni új telepeseknek adtak házhelyet, kis földet is, de *nem adtak legelőt*. Nem tud állatot tartani, hát *nyomorog*. Nálam minden cseléd kap annyit, amennyiből megélhet, ennek *magam nézek* utána. Ha kiöregednek,

teljes fizetéssel »nyugdíjazom« őket.

Az özvegyek haláluk*ig fél konvenciót* kapnak. Ha pénzre van szükségük, *mindig feljöhetnek* hozzám. En még nem küldtem el senkit, úgy-e, tiszttartó úr? — fordul *Fazekas* dr. felé mosolyogva. — *Nálam már a háború alatt megvolt az, amit most rendeletben tett kötelezővé a kormány a fegyvergyakorlatok idejére: a teljes konvenció.*

Az *öt perc* elmult, menni akarok.

— De hova gondol? — kérdi. — Hiszen még nem is beszélgettünk!

Odatelepedünk a kandallóhoz. Régi utazásairól beszél, *berlini* egyetemi éveiről, *londoni* tanulmányútjáról, amely — ő is elmosolyodik, mikor mondja — a *hetvenes évek elején* volt.

— Tudja, hogyan kell megtanulni az angol *th* nehéz kiejtését? — kérdi. — Menjen ki tavasszal a rétre,

fogjon egy kislibát

és kapja a hóna alá. Akkor a nagy lúd elkezd sziszegni: nos, pontosan így hangzik a hirhedt angol *th!*

A szellemi frisseségnek és tájékozottságnak olyan csodálatos megtestesítője ez a kilencvenéves aggastyán, hogy sok fiatalember megirigyelhetné.

És milyen tisztán látja a magyarság útját, sorsát, küldetését! Elmondta, hogy egész életében mértékletesen élt.

— Azt hiszem, ennek köszönhetem *Istennek ezt az áldását, a hosszú életet. Nem ittam bort, nem dohányoztam és nagyon szerettem a feleségemet*. Tavaly még kijártam a kertbe, a szérübe, magam néztem utána a dolognak. Télen utolért az *influenza* és nagyon beteg voltam. Tudom jól, hogy az orvos májusban *egyszer már csak nyolc napot adott nekem*... Mégis felépültem! Tudja,

akkor szívesen elmentem volna, elég öreg vagyok már, de most, most még szeretnek élni, legalább addig, amíg visszakapjuk a Felvidéket.

A Prónayaknak *Túrócban* volt birtoka, azt persze elkobozták a csehek...

Olyan gyorsan múlik az idő, hogy észre sem veszem és már

két teljes órát töltöttem nála.

Egész idő alatt csaknem szakadatlanul beszélt és a fáradtságnak még a nyoma sem látszik rajta. Csak ezt az egy szót lehet mondani:

élmény,

nagy élmény, felejthetetlen élmény volt ez a két óra Prónay Dezsőnél! Búcsúzásul megkérem, hogy *üzenjen valamit a magyar ifjúságnak*.

— Irja meg, — mondja — hogy nem tudok *gyűlölni*, csak *szeretni!* De

egyet egész életemben teljes lelkemből és minden erőmből gyűlöltem és ez az abszolutizmus, mint államelv volt.

Nem vonom kétségbe, hogy akadtak a történelemben kiváló abszolut hatalommal uralkodó fejedelmek, akik nagy államférfiak is voltak és országukat virágoztatni tudták. A *nemzet nagy, kritikus* pillanataiban is szükség lehet az abszolutisztikus, gyors parancsolásra, de csak *átmenetileg!* Mint *államelv*, mint állandó politikai eszme azonban elfogadhatatlan, mert a legkiválóbb emberben is van *gyarlóság*, amit a dogmatika úgy fejez ki, hogy *credendő bűn*. Filozofice úgy mondják, hogy *emberi gyarlóság*. Hogy tehát egy gyarló ember a maga akaratát minden korlátozás nélkül *ráerőszakolhassa az egész nemzetre, abban én szerintem bűn rejlik*. Ezért gyűlölöm az abszolutizmust.

Boldizsár Iván

Megszüntették a félig megvakult Tuka rendőri felügyeletét is

Pozsony, október 23.

Tuka tanárnak, akit a csehek tizenegy év előtt felségárulás miatt életfogytiglani börtönre ítéltek, Tiso szlovák miniszterelnök közbelépésére a Sirovy-kormány megkegyelmezett. Amióta Tuka, az igazi szlovák önkormányzat mártírja kiszabadult Pilsen melletti börtönéből,

Prágában rendőri felügyelet alatt állott.

Most a szlovák néppárt miniszertagjai, a régi Hlinka pártvezetők felzudulására, erélyesen követelték a félig vak Tuka teljes szabadságának visszaadását, ami szombaton meg is történt. Tuka Prágából, ahol rendőri felügyeletét megszüntették, Püstyénbe utazott, hogy tizenegyéves méltatlan fogságának szenvedései után megpihenjen. Vajjon Tuka milyen érzelmekkel fogadja az új cseh testvériséget?!

Megbízhatóságban

az 1938. évi német hadseregi bajnokságot nyert

HANSA-LLOYD TEHERAUTOMOBILOK

azonnal szállíthatók:

Típus	1-tonnás	1½-tonnás	3¼-tonnas	5 t. Diesel
Ár	P 6100.-	P 8745.-	P 12.580.-	P 26.000.-

Hatósági behozatali díjak külön fizetendők.

VONTATÓK: 8 és 12 tonna terhelhetőséggel.

„AGREEMENT" Ipari és Kereskedelmi R.T., Budapest, VI., Andrássy út 47
Telefon 114-579 és 115-719.

HIREK

FELVIDÉKI RIADÓ

Szívünkben büszke láng lobog,
Pezsegve forr a vér:
Rákóczi földje, szép hazánk
E gyöngye visszatér.

Kassán a dóm harangja zúg,
És lázban ég Pozsony,
Hadd lengjen három szent színünk
A kéklő ormokon.

A nemzet szíve egybeforr,
Egy cél, egy akarat:
Széttépve láncait legyen
Az ősi rög szabad.

Rákóczi földje nem lehet
A szolgaság hona,
Már zúgva-zeng az esküszó,
Hogy rab nem lesz soha.

Mint egykoron Rákóczié,
Zászlónk szeplőtelen,
Hiába minden cselszövés,
Miénk a győzelem.

Húsz évi hosszú éj után
Már jő a virradat:
Rákóczi földje visszatér,
Magyar lesz és szabad!

Szathmáry István

— **Viharos északi szél, több helyen eső, a Bükkben hó...** A Meteorológiai Intézet jelenti vasárnap délben: *A hideg északkeleti légáramlás csaknem egész Európán úrrá lett!* Különösen erős, sőt viharos a szél a Kárpátok keleti-délkeleti oldalán és a Fekete tenger partjain, ahol mindenütt bőséges csapadék is hullott. *Az Északkeleti és Délkeleti Kárpátokban ezer méter felett havazik és a hőmérséklet a fagypont alatt van.* Hazánkban különösen *a keleti megyék kapták már az erős, sőt helyenként viharos északi-északkeleti szelet; ugyanott már kisebb eső is volt.* A hőmérséklet az éjjel a nyugati és északi megyékben több helyen a *fagypont alá* süllyedt. A *Dobogókőn* vasárnap reggel plusz 1, a *Kékestetőn* mínusz 1 fok volt a hőmérséklet és vasárnap délben *a Kékestetőn havazik.* Budapesten vasárnap délben a hőmérséklet 7 Celsius-fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 mm, kissé süllyedő irányzatú. Várható időjárás a következő huszonnégy órára: *Élénk, keletien viharos északi-északkeleti szél. Több helyen — főként a keleti megyékben — eső. A Mátra és Bükk magasabb csúcsain részben havas eső, hó. A hőmérséklet alacsony marad.*

— **A Felvidéki Egyesületek Szövetsége** felkéri a Budapesten lakó felvidéki származású hölgyeket, hogy a »*Magyar a magyarért*« mozgalommal kapcsolatos megbeszélés végett hétfőn délelőtt a szövetség helyiségében személyesen jelentkezni szíveskedjenek. (Rákóczi út 36. I. emelet 4.)

— **Kemál Atatürk elnök meggyógyul.** *Ankarából* jelentik: *Kemál Atatürk* köztársasági elnök egészségi állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki: *A betegségre való tünetek egy hét alatt teljesen megszüntek. Az érverés szabályos 80, légzés 19, hőmérséklet 36. A betegség lefolyása most már teljesen normális, úgyhogy több orvosi jelentést nem adnak ki.*

— **Svábhegyen megnyílt »Jármay Villa Penzió«, Rege út 1. Telefon: 165-101.**

HYPEROL
szájvíztabletta ideális száj- és torokfertőtlenítő!

„Kockázatos, nagy utak idején nem lehet vezetőket cserélni!"

— mondotta vasárnap a Kálvin téri szószékről Muraközy Gyula lelkész

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap olvasták fel az ország református templomaiban a *püspökök megrendítő körlevelét* a Felvidékről és a nemzeti egységről. *Ravasz* László, *Farkas* István, *Meggyasszay* Vince és *Révész* Imre, a csonkamagyarországi egyház püspökei együtt írták és együtt küldték el ezt a körlevelet. Budapesten, a Kálvin téri templomban, a vasárnapi istentisztelet során közölték a püspöki szózatot. Ugyanakkor

Muraközy Gyula lelkész prédikált.

Többek között így szólt:

— *A nemzeti élet indulásra kész fűtött vonat. Belső erők feszítenek. Türelmetlenül dörömböl a szívünk.* Az ilyen várakozás alatt támadhat az utasok lelkében vád, hogy *miért nem indulunk már?*

Hátha lekésünk a világtörténelmi csatlakozásról?

Támadhat bizalmatlanság is. Talán a vezetők nem látják a szemafort, amely mutatja a szabad utat?

— *Kockázatos nagy utak idején nem lehet vezetőket cserélni.* Amikor tűz támad, nem lehet kicserélni a tűzoltóparancsnokot. A magyar szolgálat: állni a vártán és védeni a földet! De magyar szolgálat az is:

szebbé, erősebbé, igazabbá tenni az életet.

Amiért mi küzdünk, az nemcsak egy névtelen ösztön sóvárgása, hogy fajtánk szétszakadt seregeit összegyűjtsük, hanem *isteni parancs: legyen igazság a világon és a megcsúfolt örök erkölcsi törvények ismét kiragyogjanak!*

— Mi, református keresztyének,

Jézus hadi népe, tudunk várni és virrasztani.

Készülünk, hogy ha jön az ünnep, ha egyszer a mi Urunk boldog milliók sorain át hozzánk érkezik, készek legyünk. *De addig éberen várunk a magyar éjszakában, hiszünk és szolgálunk.*

— **Frank német miniszter vasárnap elutazott Budapestről.** Vasárnap elutazott Budapestről *Frank Hans* németbirodalmi igazságügyminiszter feleségével és kíséretével együtt. Búcsúztatására a Keleti pályaudvaron megjelent *Mikecz* igazságügyminiszter és felesége, bárcziházi *Bárczy* államtitkár, *Gánthay* főkapitányhelyettes, *Berczelly* államtitkár, *Vladár* kúriai tanácselnök, *Magassy* államtitkár, *Horváth* nyugalmazott államtitkár, *Ghiczy* osztályfőnök, *Zehery* miniszteri tanácsos és még számos előkelőség. Ott volt *Erdmannsdorf* budapesti német követ is a feleségével. A miniszter elutazása előtt kijelentette, hogy a legszebb benyomásokkal távozik és megindultan vesz búcsút Magyarország hűséges lakosságától. *Megbeszélései, amelyeket a kormányzóval és miniszterekkel folytatott, meggyőzték őt arról, hogy a magyar népnek sikerült jogos követeléseit eredményesen kiküzdeni.* Szoros együttműködése Mikecz igazságügyminiszterrel, lehetőséget ad arra, hogy jogi területen is szorosabb német-magyar munkaközösséget érjenek el. Mikecz miniszter piros és fehér rózsákból összeállított csokrot adott át a birodalmi miniszter feleségének, akit a szalónkocsiba kísért. A vonat fél 9 kor hagyta el a pályaudvart.

— **A Dunába fulladt egy fővárosi tanító tizenkétéves fia.** Vasárnap délelőtt *Óbudán*, az Árpád fejedelem útnál *Vándory* József fővárosi tanító *József* nevű 12 éves fia csónakjába akart szállni. *A csónak megbillent, a szerencsétlen kisfiú a Dunába zuhant és eltűnt a hullámokban. Holtteste még nem került elő.*

— **Hátbaszúrtak egy magántisztviselőt.** Vasárnap délelőtt Déri út 6. előtt találkozott *Cseh* Árpád autószerelő régi haragosával, *Takács* István magántisztviselővel. *Cseh* Árpád először sértő megjegyzéseket tett a magántisztviselőre, *majd verekedni kezdtek.* A verekedés hevében *az autószerelő kést rántott elő és a magántisztviselő hátába szúrt.* Takács Istvánt a mentők a Rókus-kórházba szállították, míg *Cseh Árpádot a főkapitányságon letartóztatták.*

— **Benes 3—4 hétig marad Angliában.** *Londonból* jelentik: *Benes* környezetéből eredő értesülés szerint a volt cseh köztársasági elnök előreláthatólag három-négy hétig marad Angliában.

— **Kétesztendős szociális tanfolyam** kezdődik szociális gondozók részére az Országos Szociálpolitikai Intézetben november 7-én. Részletes felvilágosítást az igazgatóság ad: Budapest, VIII., Szentkirályi utca 7, hétköznaponként 3—4 ig.

— **Vitézi telkeket kapnak a magyar, szlovák és ruszin hadviseltek.** A Magyar Vitézi Rend felhívja az *Ipolyságon és Sátoraljaújhelyen felszabadult, valamint a közeljövőben felszabaduló területek magyar, szlovák és ruszin hadviseltjeit*, akik a világháborúban vitézségi érmet szereztek, hűségüket a magyar, szlovák és ruszin nemzet iránt becsülettel megtartották, ez ellen csehszlovák szolgálatban sem vétettek és erkölcsi életük is kifogástalan, hogy *készítsék elő katonai és polgári okmányaikat, mert a felszabadulás után nyomban benyújthatják kérvényüket vitézi telek elnyeréséért.*

— **Kiraboltak Havlik közjegyző villáját.** Vasárnapra virradó éjjel a *Rozmaring* utca 19. szám alatti villában, amely *Havlik Károly dr. közjegyző tulajdona, betörők jártak.* A tettesek *megfúrták a páncélszekrényt és minden megmozdítható értéket magukkal vittek.* A kár többezer pengő.

— **Síntörés miatt kisiklott a Párizs—La Rochelle-i expresszvonat.** *Párizsból* jelentik: A Párizs—La Rochelle közötti expresszvonat Breuil-Barret állomás közelében kisiklott. *Három személykocsi a töltésről lefordult s öt méter mély árokba zuhant. Csodálatosképpen a három kocsi utasai sértetlenek maradtak*, csupán egy asszony szenvedett jelentéktelen horzsolásokat. *Az anyagi kár viszont jelentékeny* s a forgalom a vonalon több óra hosszat fennakadt. A kisiklást síntörés idézte elő.

— **Tizenötezer pengőt és ékszereket raboltak egy nyiregyházi kereskedőtől.** *Nyiregyházáról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnapra virradó éjjel *Freud* Zsigmond nyiregyházi kereskedő üzletében betörők jártak. Megfúrták a páncélszekrényt, *melyből 15.000 pengő készpénzt és még eddig meg nem állapított értékű ékszereket zsákmányoltak.*

— **Rendszeresen dézsmálta a pénzküldeményeket egy postás.** Szombaton délután a 3. számú postahivatal főnökénél megjelent *Jankárvinef* Árpádné és azt mondta, hogy *már hat napja kellett volna kapnia postautalványon 112 pengőt a Weiss Manfréd-gyártól, ahol föladóvevénnyel igazolták a pénz elküldését.* A főnök házivizsgálatot tartott és *Morvai* Sándor postaaltiszt rövidesen be is vallotta, hogy *az utalványra rá hamisította Jankárvinefné nevét, a pénzt pedig elköltötte.* Morvai a főkapitányságra került, ahol bevallotta, hogy *félév óta rendszeresen dézsmálja a pénzküldeményeket és a sikkasztott összegeket mindig a következő nap érkező küldeményekből pótolja.* **Letartóztatták.**

6000 pengős zálogcédulát csalt ki egy hiszékeny kereskedőtől két ál-ügyvédgyakornok

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap *két elegáns fiatalembert* kísértek be a főkapitányságra: *Szabó* László és *Ser* László állítólagos »ügyvédgyakornokokat«, akik furfangos módon károsították meg *Gróf* Mihály konfekciós kereskedőt. Gróf három nappal ezelőtt tett följelentést a két fiatalember ellen, akiknek

6000 pengő értékű zálogcéduláját

adta át, hogy arra kölcsönt szerezzenek. Az állítólagos ügyvédgyakornokok rövidesen azzal jelentkeztek, hogy *2000 pengős kölcsönt szereztek*, de kérik, hogy a költségeket és a jutalékot *előre fizesse meg a kereskedő.*

Gróf át is adott 120 pengőt,

mire a két ifjú *nyomtalanul eltűnt.* Mikor Gróf abban a házban kereste őket, ahol bemondásuk szerint *ügyvédi irodában dolgoznak*, ott sem ügyvédi irodát nem talált, sem a jómegjelenésű fiatalembereket

senki nem ismerte.

A főkapitányság híres arcképalbumában fedezte fel azután az egyik szélhámost, Szabó Lászlót, aki már büntetve volt és most is több följelentést tettek ellene hasonló üzelmek miatt. Mikor Szabót kézrekerítették, már nem volt nehéz *Ser* Lászlót sem megtalálni. A fiatalemberek *bevallották, hogy*

Gróf Mihály zálogcéduláját eladták és a pénzt elmulatták.

— **Szolgálat közben összeesett és meghalt egy rendőrfelügyelőhelyettes.** Vasárnap délelőtt a csepeli kapitányságon szolgálat közben összeesett *Sarkadi* Gyula rendőrfelügyelőhelyettes. Mire az orvos odaérkezett, *a felügyelőhelyettes már meghalt.*

— **Viharos vasárnapi tüntetések országszerte a Felvidékért.** *Vasárnap is lelkes tüntetések voltak országszerte a magyar Felvidékért.* Sopronban a *TESz* és a frontharcosok helyi csoportja rendezett ünnepséget, amelyen mintegy *hatezren* jelentek meg. *Völker* József, a TESz alelnöke mondott megnyitóbeszédet, majd a frontharcosok nevében *Pinczich* Pál képviselő beszélt, a fiatalság megbízásából pedig *Legányi* Dezső dr. Turul-alvezér. Utóbb *tüntető menetben vonultak végig Sopron utcáin és meg nem szűnő szavalókórusban követelték a revíziót. Debrecenben* a Szepesi Szövetség ottani osztálya rendezett gyűlést, amelyen Liptó és Sáros megyék is képviselve voltak. *Hervay* Róbert dr. és *Fux* Antal beszéde után *Mauritz* Ottó bemutatta a Nyíregyházán élő szepességiek átiratát, majd *Mihalovits Szücs* Margit nemzeti zászlót adott át a Szövetségnek, azzal a kívánsággal, hogy *kerüljön ez a fölszabadult Gölnicbányára.* Hatalmas gyűlést tartott a Felvidék visszacsatolásáért és a közös magyar-lengyel határért *Karcag társadalma* is. Itt *Tóth* Kálmán gimnáziumi tanár beszélt, *Bihary* István református segédlelkész szavalta el a Szózatot, majd *Orosz* Pál katolikus hittanár terjesztette elő az üdvözlő táviratokat, amelyeket a kormányzónak, a miniszterelnöknek és a barátságos hatalmak fejeinek küldtek, nagy lelkesedéssel. A gyűlés a Himnusz hangjaival ért véget.

— **Vasárnap megáldották az új veszprémi Boldog Margit-templomot.** *Veszprémből* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Rott* Nándor megyés püspök a Szent István-évre a veszprémi *Ujtelepen* templomot építtetett *Árpádházi Boldog Margit* emlékére. Az új templomot vasárnap délelőtt áldották meg a város katolikus társadalmának jelenlétében. A megyéspüspököt, akit *Tóth* Tihamér segédpüspök kíséretében érkezett, *Serák* József prépost-kanonok, városplébános és *Jánosffy* József törvényszéki tanácselnök fogadták. A szentbeszédet *Tóth* Tihamér, a szentmisét *Rott* Nándor mondta, majd megáldotta a templomot.

A LENGYEL

Irta: Szabó Zoltán

A kistermetű és soksebhelyű tábornok, kinek szobra mellett százával hajoltak a zászlók és ezrével tüntettek a magyarok, ki címe szerint lengyel gróf volt, rangja szerint magyarok »Bem apó«-ja, — megint időszerű. Szobra, mely a Dunaparton őrködik Buda házai előtt s a Duna habjai fölött úgy ábrázolja, ahogyan élt. Széleibálta köpenyben, kinyujtott karral, kissé regényes és nagyon lendületes pózban áll, tollas kalapban, a tér fölött. Ugy cikázott Európában, mint egy láng, mely először gyújt, hogy aztán melegíthessen *s ha hazája Lengyelország volt, otthon ott volt, ahol harc folyt a szabadságért.* E képzett katona, aki időnkint mellékesen fizikával és mennyiségtannal foglalkozott, típusa a század hősének, a szabadságharcosnak és Varsótól Portugáliáig, Becstől Aleppóig mindenütt egy célt látott maga előtt: *felvenni a harcot a népek zsarnokai ellen.* Magyarországra már egyik lábára sántán, egyik karjára bénán érkezett s ennek a népnek is áldozott testéből egy darabot: jobbkeze középső ujját. *Nem volt a szabadságharcnak egy katonája sem, aki jobban meghódította volna a magyarokat, a népet, mint ő.* Pedig egy kukkot sem tudott a székelyek nyelvén, kik úgy mentek utána, mint a megigézettek. S ha a szabadságharc hősei közül még egy Petőfinek is csak afféle úri-irodalmi jelzők jutottak, mint: »A szabadság lánglelkű dalosa«, Kossuth mellett Bem kapta nálunk a legnagyobb népi kitüntetést. Ha Kossuthot apjának hívta a nép, őt meleg és kedves szóval hívta »*Bem apó*«-nak.

S ha a nép érezte, nekünk tudnunk kell: a tábornok, aki *ötvennégy éves korában jött el harcolni Magyarországra, s akit Petőfi »rendíthetetlen aggnak« nevezett*, rászolgált erre a becézésre. A székelyek talán már érezték is, hogy mivel? Mert az öregúr nem szavalt sokat, *de csucs i kiáltványában Erdély népeinek kihirdeti a teljes nemzetiségi és vallási jogegyenlőséget.* Ha pedig kétes földek ügyében fordult hozzá a nép, így válaszolt nekik: »*A tiétek édes fiaim, — csak védjétek meg.*« S a nép, mely talán habozva mérlegelte az esztendő véres eseményeit, sietve tódult hozzá katonának, sőt mi több: hősnek, hogy megvédje a saját földjeit s az országot, melyből a kis tábornok neki részt adott. De érezhetett belőle ez a nép még valamit! A népmesék hőseihez hasonlított ez a vézna katona, a vitéz parasztokhoz, akik elmennek a mesében az igazságos ügyért harcolni a világ minden tájaira és ügyesen metélték le a sárkánynak mind a hét fejét. E különös grófban volt valami ilyen közvetlen és megdöbbentően egyszerű *népi furfang* s a fehéregyházi mezőn holtnak tetteti magát, hogy megmeneküljön s az egyik veszélyt kikerülvén, gyorsan kereshesse a következőt. A nép azt érezhette benne, ami a lényege volt: *azt, hogy mindenütt megkeresi az igazságos ügyet és harcol érte!* Olyan végleges elszántsággal küzdött a szabadságért, mindig a szabadságért, mint szentek az üdvösségért s ha alkalomszerűen ünnepeljük őt — ne felejtsük el *ezért is* ünnepelni ezekben a napokban. *Mert a szabadságnak mindig az ellenségei voltak erősek s mindig a harcosai voltak hősök!*

Miért értette annyira népünk legjava, a székely, ezt a kis tábornokot? S miért tisztelte meg a harc legigazabb hőse, Petőfi rajongó szavakkal egyedül őt? Csak azért, mert *oly népi hős volt ez a kemény kis tábornok, mintha frissen lépett volna elő egy népdalból, rongyos köpenyben, tollas kalpagban, béna kézzel, sánta lábbal és gyönge testében számos golyóval? Aligha csak ezért! Bizonnyal érezték benne a lengyelt, egy bár nem vérrokon, de ennél mélyebben — sors szerint rokon nép nagy fiát.* Érezték benne azt, amit így fejezhetnék ki: *egy lengyel, ha igazán lengyel és Magyarországon vállal szerepet, igazán magyar szerepet vállal. Miért? Mert a két nép egy hagyományban nőtt fel, a szabadságharcban, a szabadságharcban nagy népek ellen.* Az igazi lengyel Magyarországon szabadsághős kellett, hogy legyen! És az igazi magyarnak Lengyelországban szabadsághősnek kellett lennie. Testvér ez a két nép vagy barát? Helyesebb, bár szokatlanabb névvel *sorsában testvér* két népnek nevezném, nagyobb népek közé szoruló kisebb népeknek. A lengyel ugyanúgy állt szemben az orosszal, mint mi a törökkel: fajtában rokonként, hitben idegenként. *És — mindketten útjában voltunk és leszünk mindig Európa nagyobb népeinek! Közös sorsra és egyforma harcra rendeltettünk azon a tájon, ahol hazánk van.* Ez a lényeg s a kis tábornok, a nagy Bem apó, ennek a lényegnek a kifejezője.

S ha valaki a »baráti lengyel hatalomról« szól nekem, mindig kissé elégedetlenül hallgatom, mert jó lenne, ha mindnyájan értenénk: nem baráti hatalomról van szó, hanem *baráti népről. Nem szövetséges országról, hanem hasonló sorsra rendelt nemzetről.* Mikor kinn jártam régen, Krakkó változatos tornyai és Varsó hosszú házsorai között, egy ismeretlen lengyeltől kérdeztem az utat. Mikor megtudta, hogy magyar vagyok, a kezem után kapott, aztán hirtelen leguggolt és eljárt a nyilt utca közepén egy szép, régi krakkói táncot. Utána rögtön elvitt egy régi magyar emlékhez és kézzel-lábbal mutatta örömét.

Több ez, mint diplomaták szövetsége? — kérdeztem akkor magamtól. Ma már teljes biztonsággal tudom, hogy *több!* S a jövőben majd tanni lehetünk talán, hogy egy baráti *nép* tovább tart ki mellettünk, mint egy baráti *hatalom.* Ezért szeretem őket — nemcsak vérmérséklet, hanem gondolkodás és okosság szerint is. Valami olyan meghitt és csendes és frázistalan bizalmassággal, ahogy a szanatóriumban szeretik egymást azok a betegek, akiknek ugyanegy baj ellen kell harcolniok, ha élni akarnak.

Akkor, hat évvel ezelőtt, mikor kinn jártam náluk ebben a szép, síma országban, melyben sok romot, kevés várost és rengeteg tennivalót hagytak a leigázók — éreznem kellett, hogy miért lehetett Bem tábornok »Bem apó« nálunk és hogy miért nem szóbeszéd a lelki rokonság a két nép között. *Lengyelek s magyarok egyfajta iskolában nőttünk, bár két más nép volt az iskolamesterünk.* De egyik se látta szívesen idegen arcunkat s beszédünket az iskolapadban. S kinn Krakkóban vagy Odviniában már akkor gyakran hívott félre egyikük a többiek közül. Két tenyeréből tölesért formált és így szólt elérzékenyülten: »*meglesz a közös határ, egyszer biztosan meglesz*«. Csodálkozhattam akkor azon, hogy ennyire lelkesülten beszélnek arról, hogy a piros-fehér-zöld és a piros-fehér határoszlopok egymás mellett állhassanak a Kárpátokon? Nem! Azért nem, mert éreznem kellett, ha magyar vagyok: *e közös határ nem száraz földrajzi szó, hanem lehetőség. Lehetőség arra, hogy e két nép mindegyike a másikkal erősödve vállalhassa sorsát és harcát, mely Európának ezen a táján keltőnké s közös.*

S most Bemre kell gondolnom újra, arra a Bemre, aki »a veszett fejsze nyelével sorra páholta« Erdélyben az osztrákokat. Arra a Bemre, aki megállt a piskii hídnál és határozottan, mintha száz őse pihenne e földben, így szólt: »Ha a híd elvész, elvész Erdély is.« Ez a mondata ma is időszerű. Csak a »híd« szó helyébe kell a Ruténföldet helyettesítenünk, mely híd a lengyel és magyar nép között. És az »Erdély« szó helyébe történelmi szerepünket abban a Közép-Európában, mely hazánkul adatott.

DKW
Autó jelmondat pályázat
A kiírt pályázatra olyan nagytömegű jelmondat érkezett be, hogy annak feldolgozása a megjelölt határidőre nem volt lehetséges.
A bíráló bizottság a beérkezett többezer szöveges jelmondat és néhány száz grafikai munka feldolgozásával napok óta foglalkozik.
Az eredményt e hó 30-án a napilapok útján hozzuk nyilvánosságra.
MAJLÁTH M.
DKW—BMW
autógyártmányok
magyarországi vezérképviselete
VI., Lehel ucca 2.

— **Üdvözlet a halasi katonáknak!** *Kiskunhalasról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Kedves módon mutatta ki szeretetét Kiskunhalas lakossága az ottani helyőrség iránt. A helyőrség jelenleg *fegyvergyakorlaton van. Halalmas hordó bort és egy nagy láda cigarettát küldtek* a katonáknak azzal az üdvözlettel, hogy *magyaros jókedvvel, magyar nótával, magyar bortüzével a szivükben dolgozzanak a magyar igazságért!*

— **Míg a család misén volt, felakasztotta magát egy földbirtokos felesége.** *Pécsről* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Vajda Jánosné öcsirdi* földbirtokos felesége *az egyik ruhásszekrényben felakasztotta magát*, mialatt családja misén volt. Az eset érdekessége az, hogy *Vajda Jánosné már tizenhárom éves korában kútba ugrott*, de szerencsésen kimentették. Talán *egy éve, hogy férjhez ment*, de házasságának második hónapjában kórházba került, ahol betegsége fölötti *elkeseredésében a kórház negyedik emeleti ablakából kivetette magát.* Csodálatosképpen *ekkor sem történt semmi baja.* Ezután még *négy esetben* kísérelt meg öngyilkosságot; *az ötödik sikerült.*

— **Halálozás.** Vasárnap délben temették a Gyáli úti I. honv. kórház halottasházából *Kovács* Imre ny. alezredest, a fasori ref. egyházközség presbiterét. — Vasárnap d. u. 3 órakor temették a *szombathelyi Szalézi Intézet* kriptakápolnájában *Pitroff* Aladár ny. m. kir. tábornokot. — *Bruckner* Henrik gabonahatáridőügynök e hó 22-én elhúnyt. Temetése 24-én ½4 órakor a rákoskeresztúri izr. temetőben lesz. — *Grósz* Bernát 82 éves korában elhúnyt, temetése e hó 24-én d. u. ½3 órakor lesz.

— **Művészi síremlékek Elchbaum-nál, V., Rudolf tér 3.**

— **Tömeges húsmérgezés Dombóváron.** *Dombóvárról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap reggel a *dombóvári csendőrség* megindította a nyomozást a dombóvári *Suhaj-dombon* lévő telep lakosainak tömeges *húsmérgezési* ügyében. *Tizenkét embert* szállítottak be a kórházba, meglehetősen *súlyos állapotban.* A nyomozás során kiderült, hogy mind a tizenkét ember *ugyanabból a hentesüzletből* vásárolta a húst. A csendőrök az üzlet készletéből *húspróbát vettek* és azt felküldték a *vegyvizsgáló intézetbe.*

— **Kitüntettek egy gazdasági munkást.** *Kunszentmiklósról* jelentik *A Reggelnek:* Kerekegyházán, a tanyiselőtestület díszközgyűlésén adta át *Markó* Jenő dr. járási főszolgabíró *Zsuhr* Lajos gazdasági munkásnak a földmívelésügyi miniszter elismerő oklevelét és pénzjutalmát.

„A csehszlovák köztársaság semmiféle igényt nem emel a rutén földre!"

mondja Benesnek a békekonferenciához intézett emlékirata

„E terület hozzácsatolása a köztársasághoz csak akkor lehetséges, ha a rutének maguk követelik!"

(A Reggel tudósítójától.) Aki a béketárgyalások okmányai között kutat, egy 21 év előtt rajzolt érdekes térképre bukkan, amelyet *Masaryk* és *Benes* terjesztettek a francia kormány elé. A magyar Felvidékből ez a térkép sokkal kisebb területet igényel a merészen elképzelt csehszlovák köztársaság számára, mint amennyit később elraboltak tőlünk. *Az 1917-iki cseh térkép határai és a komáromi tárgyalásokon felállított magyar követelések között csak lényegtelen a különbség s ami a legfeltűnőbb ezen a térképen:*

a rutén föld teljes egészében Magyarországhoz tartozik.

E térképnek részletes magyarázatát adta a békekonferencia elé terjesztett 6. számú csehszlovák emlékirat, amely szószerint a következőket mondja:

»A magyarországi rutének sohasem tartoztak a csehszlovák területhez és a csehszlovák köztársaság semmiféle igényt nem emel az ő földjükre, noha többször felmerült már a mi államunkhoz való csatlakozásuk terve. Ennek a kérdésnek két megoldása lehetséges: a magyarországi rutének vagy Kelet-Galiciához csatoltatnak a nemzetiségi elv alapján vagy

továbbra is megmaradnak nehéz földrajzi helyzetükre való tekintettel a magyar uralom alatt.«

A rutén földnek tehát a cseh emlékirat szerint vagy Magyarországhoz vagy Lengyelországhoz kellett volna tartoznia. A további fejtegetések során azt hangoztatja *Benes*, hogy a lengyelek mindig határozottan kijelentették: *egyáltalában nem akarják, hogy a magyarországi rutének hozzájuk csatlakozzanak. »E helyzet alapján tehát* — állapítja meg az emlékirat — *nem maradna más hátra, mint Magyarországnak hagyni őket.«* (Il ne resterait donc dans cette situation, que de les laisser aux Magyars.) Óvatosan közeledik ezután *Benes* valódi céljához, amelyet igen találóan *»utolsó megoldás«*-nak nevez.

»Van még egy utolsó megoldás: a rutének hozzácsatolása a csehszlovák köztársasághoz autonóm tartomány alakjában, amely az adott helyzetben a legelfogadhatóbbnak látszik. Magától érthető azonban, hogy

e terület hozzácsatolása a csehszlovák köztársasághoz csak akkor volna lehetséges, ha azt a rutének maguk is elfogadnák vagy követelnék.«

Értékes, sőt perdöntő beismerés, mert *a rutének ezt soha nem követelték, soha el nem fogadták, hiszen meg sem kérdezték őket...* A békekonferencia tisztában volt azzal, hogy a rutén nép se nem cseh, se nem szlovák, ezért kaptak *önkormányzatot* a saintgermaini békeszerződés türelmes paragrafusaiban, *külön országgyűléssel, külön kormányzóval, külön rutén közigazgatással* és ezért említi a trianoni békeszerződés 48. §-a is

»a ruténeknek a Kárpátoktól délre fekvő autonóm területét.«

A sokat emlegetett *Millerand*-féle kísérőlevél, amellyel a trianoni békeszerződést a magyar békedelegációnak megküldötték és amely kilátásba helyezte a békés határmódosításokat, ha a szerződés intézkedései igazságtalanoknak bizonyulnak, maga is foglalkozik a rutén kérdéssel és egyebek között a következőket mondja:

»A rutén területre vonatkozó elhatározásukban a Szövetséges és Társult Hatalmak teljes tudatában voltak a felmerült nehézségeknek... A Szövetséges és Társult Hatalmak úgy vélik, hogy a köztük és a csehszlovák állam között létrejött szerződés

az autonóm rutén tartomány népének megadja a lehetőséget arra, hogy kívánságait nyiltan kifejezhesse. A Hatalmak a legkomolyabb figyelemmel lesznek ennek a népességnek a jövőben nyilvánitandó kívánságaira.«

Íme, a rutén nép önrendelkezési jogát kifejezetten biztosítja két békeszerződés, a Millerand-féle kísérőlevél, sőt *a csehekne a békekonferenciát a rutén kérdésről tájékoztató emlékirata is felajánlja.* Ha a hatalmak tényleg figyelemmel akarnak lenni a rutén nép kívánságaira, *ennek az ideje most elérkezett.* Hiszen ha meg sem kérdezik az elnyomott és szenvedő rutén népet, hová akar tartozni: Csehországhoz-e, melyhez *megkérdezése nélkül és akarata ellenére csatolták*, vagy ezeréves magyar hazájához, a választ megadják a rutén földön viharzó drámai események és elárulja egy meghatóan egyszerű mondás, amely ma is szállóige a rutén nép ajkán: oda akarunk tartozni, ahol Nyiregyháza van!...

Vitéz Endre László ünnepi beszéde a pándi hősi emlék leleplezésén

(A Reggel tudósítójától.) A pestmegyei *Pánd* község 88 hősi halottjának emlékére szoborművet állított, melyet vasárnap délelőtt lepleztek le díszes ünnepség keretében. Az ünnepi beszédet

vitéz Endre László alispán

tartotta:

— Mi magyarok a jövőben is a vérszerződés jegyében akarunk éspedig úgy élni, hogy becsülettel éljünk és *a rabszolgaság ellen a magyar szabadságért ha kell, újra fegyvert fogjunk és újra ontsuk a vérünket* — így szólt többek között. — A pándi 88 hős példája nagy és szent kötelességet ró mindnyájunkra: új, nagy és szent harcot és további küzdelmet. A világháborúban, amelyben a pándi hősök életüket adták, egyetlen ellenséges katona nem taposta az ország földjét, mégis kiesett kezükből a fegyver. Nem a magyar katona vesztett csatát, hanem azok, akik itt bentről alattomos módon bontották meg a nemzet fegyelmét és lelki egységét. Az isteni igazságszolgáltatás csodája, hogy most azok kerültek alulra, akik akkor galád módon nyakáraültek a nemzetnek. Most is meg kell védenünk magunkat a belső és külső ellenség terrorja és mételye ellen, mert

napról-napra szomorú bizonyítékait látjuk annak, hogyan akarnak újra belülről megdönteni bennünket, megmételyezni katonáinkat és lefölözni a maguk hasznát.

Nekünk a fajvédelmet kell előtérbe hozni, mert a fajvédelem jelent nagyobb darab kenyeret, egészséges életet és sok gyermeket, mert kérdem, vissza kellett volna-e vonulnunk Erdélyből, ha a népes oláh családok helyett magyarok laktak volna és a telepes birtokokon magyar családok szaporodtak volna el? Nekünk okulnunk kell a multból és

a miniszterelnök úr bejelentette, hogy le kell számolni olyan koreszmékkel, amelyek útját állják annak, hogy szivesen jöjjön ide vissza minden elszakított magyar testvérünk.

A szoborbizottság nevében *Matolcsy* Mátyás képviselő mondott beszédet, amelyben kijelentette, hogy ez a hősi emlék azt a kötelességet rója ránk, hogy végre a magyar legyen úr ezen a földön és ezért

minden erőt a magyar nemzet egyetemes érdekeinek kell alárendelni.

Minden széthúzást ki kell küszöbölni, igazságot kell követelni Magyarországnak és a magyar népnek a magyar földön!

Kimutatás a Kormányzóné 1937—38. évi segélymozgalmáról

A Reggel első oldalán *Horthy* Miklósné felhívással fordul a magyar társadalomhoz, hogy támogassa most kezdődő új segélymozgalmát. A Kormányzóné egyidejűleg közzétette mult téli segélymozgalmának adatait, amelyek a következők:

I. A SZÉKESFŐVÁROSBAN

A) A gyüjtés eredménye:

1. *Készpénzben*	485.790.53 P
Ebből kiadtam:	
Közvetlenül kiosztott pénzsegélyekre	310.684.90 P
Ruhaanyagbeszerzés és feldolgozásra	95.536.53 P
Gyermekotthonok fenntartására	16.329.10 P
Zárt jótékonysági intézeteknek	63.240.— P
Összesen	*485.790.53 P*

2. Természetbeni adományok:

a) Tüzelő: 46.895 q szén és brikett, 1400 q fa, 6·0 szekér galyfa; *b)* Ruha és textiláru: 59.613 m különféle textiláru, 225 drb takaró, 11.020 drb különféle ruhanemű, 4986 pár harisnya, zokni és kesztyű, 2000 pár cipőtalp, 5003 pár cipő; *c)* Élelmiszer: 1,412.237 kg liszt, cukor, kenyér, húsnemű, rizs, főzelékfélék, zsír, sajt, burgonya, stb., 38,836 csomag kávé, tea, kétszersült, 60.000 adag ebéd, 55.000 adag felvágott, 100 üveg bor, 12.560 liter tej; *d)* Vegyes használati cikkek: 23.421 drb szappan, gyógyszer, könyvek, játék, evőedény, tisztítószerek és egyéb használati cikk, 260 drb vásárlási és szemuvegutalvány, 105.000 drb cigaretta, 2000 csomag dohány, 100 kg dohány.

B) A segélyezettek száma:

1. *Készpénzsegélyben* részesültek: Egyéni segélyben 24.664 esetben, továbbá 96 zárt intézet és 16 gyermekotthon.

2. *Természetbeni segélyben* részesült: tüzelősegélyben 23.000 család ismételten és 87 szeretetotthon, ruhasegélyben 15.232 egyén és 3900 gyermek a karácsonyi felruházáskor, élelmiszersegélyben 57.310 család ismételten.

FIGYELMEZTETÉS.

Visszaélések megakadályozása céljából közöljük, hogy a Kormányzóné őfőméltósága a segélyakciójával kapcsolatban *nem ad ki gyüjtőivekel.* Testületek, állami hivatalok és vállalatok saját kebelükön belül gyüjthetnek, magánosok közül azonban gyüjtésre senki sincs feljogosítva. Adományát mindenki közvetlenül küldheti az akciónak. Ennek megkönnyítése céljából a m. kir. posta levélhordóinál ármegtérítés nélkül lehet csekklapokat kérni.

A Főméltóságú Asszony címére küldendő segélykérvények *borítékára* feltűnő helyen rá kell írni: *»Segélykérés«.* A kérvényekhez igazoló okmányokat nem kell csatolni, azokért felelősséget senki sem vállal. A *kérvényeket legkésőbb november 20-ig kell beküldeni.* Később beérkező kérvényeket nem lehet figyelembe venni.

II. A VIDÉKEN

A székesfőváros területén kívül, tehát csonka országunk egyes megyéiben és városaiban a gyüjtéseket és segélykiosztásokat a főispánok intézik. A vidéki kérvényeket tehát közvetlenül a területileg illetékes főispánokhoz kell benyujtani, mert a Főméltóságú Asszonyhoz küldött vidéki segélykérvények különben csak késedelemmel jutnak el rendeltetési helyükre.

× **A Futura**, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt. közgyülésén Ipolyi *Keller* Gyula elnök távollétében *Térfi* Béla elnökölt. *Darányi* Béla min. tanácsos, vezérigazgató ismertette az intézetnek a magyar terményértékesítés minden ágát felölelő sokoldalú tevékenységét és újabb értékes eredményeit. Az Olaszország, illetve Németország felé irányuló búzaexportot ebben az évben is a Futura bonyolította le s tetemes mennyiséget helyezett el az úgynevezett szabad piacokon is. A Futurának a hazai gyapjútermés értékesítésében is változatlanul vezető szerepe volt. *Kovács* János kinestári főtanácsos, az OKH h. vezérigazgatója a részvényesek köszönetét tolmácsolta. A közgyülés örömmel vette tudomásul, hogy dr. Darányi Béla vezérigazgatót a vállalat erőteljes fejlesztése körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül alelnökké választotta. A megüresedett igazgatósági tagsági helyet dr. Oppavári *Nickl* Alfréd rendkivüli követ és meghatalmazott miniszterrel töltötték be. A mérleg szerint mutatkozó 328.651 P 80 fill. nyereségből a részvényeseknek 1937—38. üzletévre (mint az előző években) 3% osztalékot állapitottak meg, a nyugdijpénztárnak 40.000 P-t juttattak, míg a fennmaradó összeget a jövő év számlájára vitték át. A közgyülés előtt a Futura gazdaválasztmánya — amelyen a nagy- és középbirtokosok és a kisgazdák képviselői nagy számban vettek részt — tartotta meg évi ülését és ezen a felszólalók kivétel nélkül teljes elismeréssel nyilatkoztak a Futura gazdavédő munkásságáról.

× **Az Union des Usines et des Exploitations Forestieres de Nasic** Genfben megtartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy e hó 31-i közgyülésén részvényenként 2.50 svájci frank osztalék kifizetését fogja javasolni.

× **Vezetőváltozás a Generali magyarországi igazgatóságánál.** *Lugos* János kormányfőtanácsos, a Generali magyarországi igazgatósága vezető igazgatójának tényleges szolgálati viszonya 45 évi, érdemekben gazdag működés után véget ér. Helyébe vitéz técsői *Móricz* Istvánt, a Hitelbank igazgatóját nevezték ki. Vitéz Móricz előkelő szerepet tölt be a magyar közgazdasági életben; különösen ismertté tette nevét a magyar biztosítási és pénzügyi világban, mint a Hitelbank igazgatója és mint az állam és a P. K. megbízottja, azokban a különböző ügyekben, amelyeknek szabályozása az utóbbi években foglalkoztatta a magyar biztosítási piacot.

Reggeli levél

Vasárnapi viziten Horthy Miklós katonájánál

»... nem tehetek én róla, elhervaszt Ferenc Jóska, a nagy bécsi hetes, háromemeletes, huszárkaszárnyába ...«

Mi, békebeli, — illetve háborúbeli — öreg csontok még élénken emlékezhetünk, hogy k. u. k. standbéli kedvünk dalos megnyilatkozásának egyik főmotívuma bizonyos duhaj nekibúsultság volt: ezekben a régi katonanótákban panaszkodott a baka, a mi néhai való jó öreg Ferenc Jóskánkra, hogy így meg úgy, »a császár« elszakította őt a rózsájától és nézzen csak be az édesanya, ha bemegy Egerbe, a kaszárnya udvarára, mert ott láthatja az ő szerelmetes fiát »komisz bakaruhába, göndör haja rövidre, göndör haja rövidre van levágva«... Ez a dalbéli panaszkodás azért nem volt komoly, az egyszerű parasztgyerek lelkében így rezeghetett ki az önálló magyar hadseregért és a német vezényszó elleni küzdelem parlamenti harcainak hozzá eljutott hatása. Inkább bécsellenes, mint ferencjóska-ellenes volt ez a nótázó búsongás, a magyar gyerek nacionalizmusa sírt belőle, hogy elszakították a szülőföldjétől, a rozmaringos kis virágoskerttől s Uram bocsá' Mailandba meg Klagenfurtba vitték a talliánok vagy a stájerek közé, ahol persze hogy elfogta a honvágy a hazája után.

Ezt a — mondjuk csak ki — kétkejűsas-ellenes és svarcgelb-ellenes bírát kiszívta, felszárította a magyar baka lelkéből az elmúlt húsz esztendő alatt az a nap, amely az égen már nem a közös haza felett, c. u. k. módon tündöklött dualisztikusan, hanem önállóan és kizárólag m. kir. módon, a független Magyarország fölött. A mai honvédnótája a »Horthy Miklós katonája vagyok...« — és ennek az új katonadalnak, szövegében és dallamában egyaránt, nyoma sincs a katonasors elleni búsuló hetykeségnek és kacér panaszkodásnak, ellenkezőleg: tüzes büszkeség dobbanó pátosza zeng belőle, hogy — magyar népemnek és magyar földemnek magyar katonája vagyok...

Ezt az új katonatípust látogattuk meg vasárnap délelőtt a várbéli Nándor-kaszárnyában. Egy határőrezred pótkerete működik itt, ide vonulnak be az ezred katonaviselt fiai, itt szerelik fel őket, s küldik aztán ki teljes hadiadjusztálásban a határra. A kaszárnya még a régi osztrák szoldateszka sivár és vigasztalan architekturai maradványa, falai vastagok, mint egy kazamatáé, 48-ban a honvédcsapatok Budavár ostrománál lőtték is a kaszárnyát, a falak tele vannak ágyúgolyókkal. Móritz százados úr, aki bennünket ujságírókat olyen, az utóbbi időben rendszeresített katonai látogatások alkalmával a honvédelmi minisztérium részéről kísérni szokott, büszkén hívja fel figyelmemet a »virágszálak« pompás külsejére, a vadonatúj egyenruhákra, a már nem citromsárga, hanem avarbarna lábbelikre, sőt, még a meleg flanellingre is a zubbony alatt, amelyből minden fiú kettőt is kapott a télies időjárásra való tekintettel. A zsúfolt felszerelésű raktárban valóságos hekatombákban áll a rengeteg ruha, zubbony, nadrág, köpeny és sapka polcokon, szinte valamilyen karácsonyi vásárra felkészült játékkereskedés gazdagságában csillog a sok tündérholmi: fényes aluminium csajkák, tarka zsinóron rajsípok, remek kulacsok, amelyek egy kézrántásra két darabba válnak szét, jel és az egyik darab pohárként szolgál. A bakák szeretik az ilyen fifikus holmit! Gumiburokban kapják a sebkötözőcsomagot, hogy a géz és a vatta steril maradjon, s ehhez járul, mint ujdonság: a külön gázsebkötöző-csomag. Minden baka kap egy ördöngös kis zacskót, amelyben külön rekesze van a dohánynak, sónak, paprikának, — ezek a felszerelési holmik szinte a gyermek játékos kedvtelését ébresztik fel a felnőtt legényekben, amint ezt a tisztek elmagyarázzák nekem. Érdekes és praktikus az új sátorlap, amelyet zöld, barna és lila csíkok színesítenek és amely a tisztek szerint, szabad terepen már kétszáz lépésnyi távolságban is teljesen összeolvad a környezettel, úgy, hogy szabad szemmel egyáltalán nem lehet észrevenni. A sátorlap egyúttal esőköpenyként is szolgál, az egyik baka mingyárt fel is próbálja, úgy van szabva, hogy a teteje kapucniszerűen kerül a fejre, a modellünk úgy fest benne, mint egy — arab sejk. Két ilyen esőköpeny-sátorlapból lehet a sátrat felütni, s egy ilyen sátorban éppen két ember számára van férőhely. A régi, hosszú Manlicher már nem divat, a legények csak rövid huszárkarabélyt kapnak.

Beképzelt szakértelemmel, de mindenesetre nagy-nagy szeretettel sípogatja tekintetem a sok fáintos katonaholmit. Eszembe jut az a régi nap, amikor a kolozsvári 21-es honvédlaktanyában vájkáltak és turkáltak a fiúk, akik önként jelentkeztek a menetszázadba, a sok vadonatúj holmi között. Ahány ezredszabó, mind az önkéntes urak komiszruháinak adjusztálásán dolgozott, éjjel-nappal. S mikor az ügyes kicsi csukaszürke zubbony, ujján a sárga karpaszománnyal elkészült, s mi nagy büszkén megjelentünk benne a kávéházak kávéházában, a Kikakerben, amelyben még talán a pádimentum is mahagoniból való volt, mindenki tudta mingyárt a bagaria- és naftalinszagunkról, amit a raktárúj egyenruhánk árasztott magából, hogy benne vagyunk a »menetben«.

Van valami ebből az 1914-es hangulatból ebben a mai ködös vasárnap délelőttben is!

Ködmönös civil atyafiak állingálnak a kaszárnya udvarán, lovakat hoztak sorozni a környékről s a kapuőrség ajtaja előtt színes rokolyákban, tarka fejkendőkben asszonyok csivitelnek. Az egyiket, akinek karján másféléves pufók kisfiú pislog nagyokat, megszólítjuk:

— Na, maga lelkem, csak nem sorozásra hozta be ezt a nagy legényt?

— Nem a', — feleli vidáman a menyecske — Bata István édes páromat jöttem én meglátogatni Tápiószecsőről, második század, első szakasz, géppuskás, — teszi hozzá katonásan az ura pontos beosztását is.

S ha már beszédbeelegyedés történt, illik, hogy valami haszon is származzék belőle — érzi meg Móritz százados — s hozzáteszi:

— Na, majd minayárt megkeressük, kedves, Bata István édes párját...

Már intézkedik is, hogy küldönc hívja elő Bata Istvánt, a második géppuskás század, első szakaszból. A menyecske hálásan ránkmosolyodik. Virul a kedves arca, csillog a fényes szeme. Mintha egy kicsit népdal születne ebben a pillanatban: »Bemegyek a kaszárnyába, sej-haj, egyenest a kapitány úr elébe, aki, sej-haj, személyesen hívatja ki édes párom, Bata Istvánt...« Bata István jön is lohol-va, mind a két kezében tele csajka, az egyikben paradicsomleves, a másikban rizses disznóhús. (De olyan izgalmas illatú, hogy magam is szinte kérek belőle egy csajkával!) Bata István Tápiószecsőről leteszi a két csajkát, összecsókolózik az édes párjával, aztán mind a ketten elvonulnak egy szegeletbe. Ott leülnek, a gyerek átkerül az asszony karjáról a férfiéra és aztán megkezdődik, megpótolva egy kis hazaival, amit az asszony hozott magával hófehér kendőben, a déli falatozás. Bata István megmeri a kanalát a piros paradicsomlevesben s odanyujtja a kisfia csöpp kis piros szája felé. Az első korty az övé legyen... Hadd erősödjék. Belőle is katona lesz egyszer...

Egy a tolla.

A selyemfényű
DURDILLY AJAKRUZS
2.— P-ért kapható a szaküzletekben

(A Reggel rossz filmet nem dicsér.)

Véleményünk a két filmjéről

* * *

„A zsarnok"
Corso, Décsi
Monumentális, feledhetetlen!

Irodalmi érték és lázas filmszerűség, emberi sorsok vergődése és a történelem nagy kérdései alig fonódtak mozivásznon ilyen tökéletes, hibátlan és megrendítő egységbe! Alfred Neumann híres »*Oroszország*« drámája a műfaj legszigorúbb törvényei szerint is zárt dráma, — dráma a szónak olyan lüktető értelmében, hogy az első perctől az utolsóig moccanás nélkül ülünk helyünkön és csak a végén vesszük észre, hogy kezünk egészen belezsibbult a karfa görcsös szorongatásába. *Harry Baur* cárja tökéletes, mint az elhatalmasadó őrület klinikai kórképe és hibátlan, mint egy beteg, szánandó, szenvedő ember, hol émelyítően ellenszenves, hol nagyon is érthető és megérthető vívódása. Emlékeznek száj- és szemöldök-rángatózására, erre a furcsa »tick«-re, amely a legkritikusabb pillanatokban fogja görcsbe ezt a széteső férfiarcot? Emlékeznek szemeinek szinte már állati révületére, amellyel az utolsó este a halál előtt nagy karos gyertyatartóval a kezében saját tükörképébe mered? Emlékeznek a zsarnok kárörvendő, visszafojtott hangjára, amikor azt hiszi, leleplezi Pahlent? Azt a pillanatot pedig, amikor a részeg tivornyán megeszi az égő gyertyát, nem igen lehet elfelejteni! *Pierre Renoir* félelmetes hidegvére, nagy kitörések nélküli erő-megmutatása éppen olyan művészi teljesítmény, mint Baur-é. Nem a *bűfelejtő* filmek fajtájából való, hanem a *megrendítők* közül, de talán nem is baj, ha a mai időkben egyszer *a film* kavarja fel az embert...

≈

Olyan ez a film, mint az omlós, forró sült gesztenye, amit az ember csípős hidegben az uccán vásárol. Amíg eszi, nagyon jó, egy-két percig még az ínyén marad az íze, azután elfelejti. Kellemes, fordulatos film, jól adagolt izgalommal, a végén pedig olyan csattanó meglepetéssel, amit a nézőközönség legagyafurtabb »előre-bemondói« (ismerik őket ugy-e mind?) sem sejtenek. Hilde Krahl nagyon jó színésznő (van benne egy kicsi, nemcsak mint a mult héten irtuk, Bergnerből, hanem mint utólag észrevettük, Murátiból is). Matterstock úr őszőkeségét azonban túlédeskésnek találta a publikum!

—

„13 kislány mosolyog az égre"
Royal Apolló, Atrium
Fájdalom, nem sikerült...

Indig Ottó, *Békeffi* István és *Babay* József írták ezt a filmet, de sajnos, sem Indig báját, sem Békeffi viccességét, sem Babay tősgyökeres ízeit a filmben felfedezni nem tudtuk. Üres, szívtelen és kedélytelen lett a film, amelynek eredeti bájos ötletét pedig nagyon jól ismertük! A napokban láttunk egy filmet, amelyet ugyancsak Ráthonyi Ákos jegyzett, mint rendező, — igaz, hogy a film Vajda Lászlót tünteti fel művészi vezetőként, — (az *Aszlányi*-film, »*A hölgy egy kissé bogaras*«) — ami újszerű hangjával, frisseségével sikert is aratott. Hát: vagy ehhez a filmhez nincs köze Ráthonyi Ákosnak mint rendezőnek, vagy a 13 kislányhoz?! A színészek sem vágják ki a rezet! Fájdalom, ez a magyar film nem sikerült!

≈

Izgalomtól csillogó szemmel olvastuk boldog urfikorunkban, Leblanc Sma agd nyakékét. Ezzel az emlékkel ültünk be a moziba, de fájdalom, a film három társszerzője úgy kiforgatta, összebogozta az eredeti történetet, hogy a végén már abban is kezdtünk kételkedni, hogy az a bizonyos smaragd nyakék egyáltalán létezik. Pedig olyan színészek játszanak benne, akik megérdemeltek volna Leblanc mester ragyogó történetet. Lupint Melvyn Douglas játssza nagyszerű fölénnyel, az amerikai detektívet Warren Williams, a nyakéktulajdonos grófkisasszonyt pedig az őszi levelek sokszínűségében pompázó Virginia Bruce. Van ellenben a nagy kép előtt egy rajzfilm... ennivalóan édes.

—

„Arsene Lupin visszatér"
City, Omnia
Kár a színészekért!

* *

„Mi történt a paradicsomban?"
Uránia
Kellemes!

HOGY MENNEK A MOZIK?

A Royal Apollóban a „13 kislány" csak a címben mosolyog, a „Csintalan asszonyok"-at a Scalában prolongálták, változatlanul kitűnően megy a Robin Hood a Forumban, az „Arsene Lupin" gyengén indult az Omniában és a Cityben, az „Azur expressz" félházakkal megy a Kamarában. A Henry Baur filmnek, a „Zsarnok"-nak pótszékes házai vannak a Décsiben és a Corsóban és az Uránia ezen a héten már új premiert hoz.

— **Beteljesedett a szolid kereskedők kívánsága:** a szabott árak bevezetése megvalósul. Az Ábel Divatház (Rákóczi út 4.) elsők között jópofa szabott árakkal a nagyközönség elé. Az Ábel Divatház jelszava: Mindig csak jót, ízlésesen divatosat és csakis elsőrangú munkát! A nagyközönség végre ráeszmél arra, hogy olcsón vásárolhat ott, ahol nem sablonosan, hanem egyéniségének megfelelően szolgálják ki.

— **Dr. Cholnoky Jenő** egyetemi nyilvános rendes tanár 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az Uránia Filmszínházban a Felvidékről vetített-képes előadást tart.

— **Volt 32-es »székely« gy. e. tisztikara** minden hó első szombatján este nyolc órakor az Erdélyi étteremben találkozik. (József tér 1.) Molnár százados, Hegyes Endre u. 1.

A REGGEL SPORTJA

A Ferencváros lendületes játékkal 2:1 (1:0) arányban győzött a Hungáriát verő Budafok ellen

(A Reggel tudósítójától.) A hideg őszi esős időjárás ellenére

5000 főnyi közönség

jelent meg az *üllői úti sporttelepen*, ahol a *Ferencváros a Budafok FC-vel* mérkőzött. A közönség feszült érdeklődéssel várta a *budafoki* csapatot, amely az elmult vasárnap 3:0 (1:0) arányú megérdemelt győzelmet aratott a *Hungária* fölött. A mérkőzés azt igazolta, hogy

a Budafok FC igen jó csapat,

amelyet csak *lendülettel*, megfelelő *harci készséggel* lehet legyőzni. *A mérkőzés a szép akciók és a hibák küzdelme volt.* A Ferencváros sok szép akciót vezetett a budafokiak ellen, akiknek azonban *szerencséjük volt.* Igaz azonban az is, hogy *néhány budafoki támadás után szintén csak a szerencse mentette meg a ferencvárosi kaput a góltól.*

A Ferencvárosban a fiatalok, a két szélső, Gyetvay és Biró lendületet vittek a játékba, viszont rutinhiány miatt több jó helyzetet elhirtelenkedtek.

A Ferencváros védelme sokat hibázott, de *fedezetsora a mérkőzés legnagyobb részében valósággal tündökölt.* Budafoknál a védelem állt sziklaszilárdan a helyén és általában, az utolsó negyedórától eltekintve, az egész budafoki csapat

fairan, sportszerűen küzdött.

Az utolsó negyedórában követett el a védelem néhány feltűnő durvaságot. A Ferencváros az első félidő 31. percében szerezte meg az első gólt. Ennek története a következő:

Tízperces ferencvárosi ostrom eredménytelenül végződött, amikor budafoki ellentámadást szerelt le Polgár, átadta a labdát Toldinak, aki szöktette Gyetvayt és az ő beadását Sárosi a kapus kezébe fejelte. Vági kapus kezéből azonban kicsúszott a labda és beperdült a kapuba. 1:0.

Előtte és utána változatos támadások voltak, eredménytelenül.

A második félidőben tovább szemezett az eső és kezdés után pompásan nyomult fel a Budafok csatársora. Bizony a *Ferencváros* kapuja komoly veszélyben forgott. *Már-már úgy látszott, hogy kiegyenlít a Budafok, de Polgár felszabadítása után következett a ferencvárosi előnyomulás.*

A 13. percben megszerezte a Ferencváros a második gólt, melyet Biró fejelt, de minden érdem Sárosi György dr.-t illeti. Ő ugyanis a labdával a határvonal mellől oldalt a kapu felé nyomult, magához vonzotta a budafoki védőjátékosokat és néhány cselezés után odacélozta a labdát a fedezetlenül álló Bíróhoz. 2:0.

A budafokiak csak a 30. percben tudták áttörni a ferencvárosi fedezetsort. Ekkor mindjárt zavart lehetett kelteni a ferencvárosi kapu előtt, *mert bizony a Tátrai—Jászberényi ketttős rendkívül bizonytalanul mozgott.*

A 30. percben Fodor, a fürge és tehetséges budafoki jobbszélső előrenyomult,

egymásután faképnél hagyta a ferencvárosi játékosokat, végül kornerra szerelték. A sarokrúgást Fodor középre irányította, a labda a kapu előtt pattogott, majd

Fézler bevágta. 2:1.

Ezután izgalmasabb jelenetek következtek és *az izgalmakat növelte a játékvezető sorozatos tévedése.* A Ferencvárosnak több helyzete kínálkozott, de a csatároknak nem volt szerencséjük. Végül is az eredmény nem változott.

Őszi futballpropaganda a Latorca uccában

(A Reggel tudósítójától.) Hideg szél fujdogál a Duna felől, nyomasztó őszi eső veri a latorcauccai pálya kettős mérkőzésének közönségét. Ez az ötszáz néző mindezek ellenére sem bánta meg, hogy dacolt az időjárás viszontagságaival, mert pompás futballdélutánban volt része. Az előmérkőzésen, a *Taxi—SSE* összecsapáson, ha nem is szep játékot, de *nagyszerű küzdelmet* látott. Keilemes feltünést keltett a salgótarjáni balszélső, *Szafián* kitűnő játéka. Általában az egész salgótarjáni csapat igen jó benyomást keltett és a *Taxi* csak nagyobb rutinjának köszönheti a győzelmet.

A második mérkőzésen, az *Elektromos—Nemzeti összecsapáson*, a nagy küzdelmen kívül *pompás futballban is gyönyörködhetett a nézősereg.* Ennek a mérkőzésnek *Rozsáli* az Elektromos jobbszélsője volt a hőse, akinek minden akciója sikerült és minden megmozdulását tapsfergeteg kísérte. *Örvendetes volt mind a négy felvonuló csapatnak sportszerű viselkedése és fair játéka*, ami úgy a játékosok, mint a két kitűnő mérkőzésvezető, *Gerő* Ferenc és *Klein* Árpád érdeme. A latorcauccai futballdélután *propagandája* volt a futballnak.

Taxi—SSE 3:2 (1:1)

Zászlócsere előzi meg a *Taxi—SSE* mérkőzést. Elsőízben találkozik egymással a két csapat. *Miklósi* elengedi *Királyt*, aki azonnal lő a sarokra, *Tóth II* elfogja a labdát és két *bukfencet* vet utána. *Kiszely* futtából gyilkos bombát küld a kapura, de Vecsei, a salgótarjáni kapus, kiüti a labdát. *Pompás akció volt!* A 13-ik percben elképesztő védelmi hibát csinálnak a *Taxisok*. A labda *Szafiánhoz* kerül, aki

élesen a hálóba lő. 1:0-ra vezet a SSE...

Túnadássorozattal válaszol a Taxi, de a lövések messze célt tévesztenek. Közben pedig az *SSE* szórványos lefutásai idegesítik a Taxi híveit. A 35-ik percben *Odry* ívelt labdáját

Takács II fordulásból látványos lövéssel juttatja a felső balsarokba (1:1).

Két perc mulva üres a SSE kapu, de *három* Taxi-csatár lábáról is lepattan a labda. *Meglepően jól játszik a salgótarjáni csapat.*

A második félidőben *Serfőzőnek* van először helyzete, de gyámoltalanul fölé emel. Takács II. lőhetne gólt, de sajat játékostársa, Serfőző akadályozza. *Tóth I.* az utolsó pillanatban rúgja el a labdát *Tóbiás* elől. Meleg helyzet volt. A 17. percben *Takács II.* előreadott labdáját *Serfőző* pöccinti a sarokra és a labda a későn vetődő

Vécsei kezeit érintve lassan a hálóba gurul. 2:1.

A 28. percben *Szafián* sarokrúgása becsavarodik, a *Taxi*-kapust saját hátvédei akadályozzák, úgyhogy a gólvonalról *mozdulni sem tud, így a labda a sarokrúgás nyomán, no meg három berohanó SSE-csatár »zavarkeltéséből« túljut a gólvonalon. 2:2.* A 34. percben kavarodás az SSE-kapu előtt és a befutó

Hódi megszerzi a győztes gólt. 3:2.

Változatos élénk játék folyik a hátralévő időben. A végén mindkét csapat megéljenzi a közönséget. A játékosok barátságosan beszélgetve vonulnak az öltözőkbe.

Nemzeti—Elektromos 1:1 (1:1)

Óvatos játékkal indul a mérkőzés. *Füzi II* lövését *Angyal* kiejti, de nincs senki a közelében. *Pázmándi* megsérül, a Kisalagival való összecsapás után. *A játékvezető megindí a Nemzeti centerét.* A 11-ik percben *Szalai* szabadrúgása a 16-os sarkáról elgurul a lábak között és

Kisalagi kapásból bebombázza. 1:0-ra vezet a Nemzeti.

Két nagy Elektromos-támadás a válasz. Az egyikből sarok lesz, a másikat *Angyal* bravurosan védi. Szép és izgalmas játék.

A 25-ik percben Rozsáli zsonglőrt megszégyenítő ügyességgel adja be a labdát és a jól érkező Füzi II két lépésről bombáz a hálóba (1:1).

Rozsáli »mutatványa« után még az ellentábor részéről is dübörög a taps. *Kisalagi* les miatt érvénytelen gólt lő.

A második félidő első percében mindkét kapu előtt *egy-egy veszélyes helyzet adódik.* A 10-ik percben nagy szerencsével menekül meg az Elektromos a góltól. *Pálya bombáját kapufára eli Bakon, Fenyvesi újra lő, de most már rajta a labda Bakon kezébe.* Nagy Nemzeti fölény, de balszerencséjük van a fekete-fehér csatároknak. Fenyvesi lesgólt lő.

Óriási harc folyik a győztes gólért.

Mind a huszonkét ember körömszakadtáig küzd. Angyal majdnem a félpályáig fut ki és onnan ment lábbal. Molnár két lépésről paccol el óriási gólhelyzetet.

A közönség az utolsó percig a helyén maradt és a mérkőzés befejezése után *hosszú tapssal köszöntek meg a két csapatnak és a bírónak a szép futballdélutánt.*

Sándor Pál

TITKOS KUTYÁJA IS JÁTSZOTT...

Phöbus—Bocskai 3:1 (3:1)

(A Reggel tudósítójától.) A Phöbus—Bocskai mérkőzést korán kezdték, mivel a Bocskainak utaznia kellett. A Phöbus megérdemelten nyerte a mérkőzést, mert főleg *az első félidőben*

sokkal szebben és eredményesebben játszott, mint ellenfele.

A két csapat így állt fel: *Phöbus:* Csikós — Weber, Korányi — Gombkötő, Megyeri, Titkos II. — Béki, Törös II., Solti, Turai II., Tóth.

A *Bocskai* csapatösszeállítása ez volt: Kertes— Palotás, Nádas — Elek, Pocsai, Békési — Csokai, Pásztói, Horváth, Takács, Veres. A mérkőzést *Tihaméry* Kálmán vezette. Phöbus-támadással indul a mérkőzés és

csakhamar megszerzik a vezetést.

A 8. percben Béki mintegy harminc méterre a kaputól, elcsípi a labdát, elfut az első Békési mellett és remek beadását Solti a hatosról bevágja. 1:0. A Phöbus tovább támad és a 18. percben újabb gólhelyzete van, de *Béki elhamarkodva fölé lő.* A villamossági csapat tovább ostromolja a Bocskai kapuját és a 32. percben sikerül is neki újabb gólt elérnie. Ismét *Béki* fut le, élesen bead és

a berohanó Turai II. fejéről bombagól száll a jobb felső sarokba. 2:0.

Most egy kicsit könnyelműsködni kezdenek a Phöbus-játékosok, a Bocskai szépíteni tud. A védőkről lepattanó labdát

Horváth elcsípi, jól ad Pásztóinak, aki Csikós fölött a hálóba emeli. 2:1.

Majd ismét a Phöbus veszi át a játék irányítását és a félidő s egyben a mérkőzés utolsó gólját *a 43. percben Tóth szerzi meg, éles jobblábas lövésével. 3:1.* A második félidő kedves jelenettel kezdődött.

A pálya szélén megjelent egy kis fehér kutya, amely először kíváncsian nézegette a játékot, majd a nézők ujjongása közben nagy lendülettel üldözőbe vette az egyik határbírót. Majd amikor ezt megunta, a pályán a labda után kezdett futkosni. Kiderült, hogy a futballista dicsőségre pályázó kutya Titkos II. tulajdona, aki csak nagynehezen tudta magához csalogatni és »levinni« a pályáról.

Változatos mezőnyjáték folyik, mindkét csapat több támadást indít, de a kapu előtt a csatárok tehetetlenek. *A 15. perctől kezdve a Bocskainak óriási gólhelyzetei vannak és teljes negyedórán át kapujához szögezi a Phöbust, de a belsők oly puhák és oly ügyetlenek, hogy gólt elérni nem tudnak.* Előbb *Pásztói*, majd *Veres* szépíthetne, de mindkettő elidegeskedi a jó helyzetet. A mérkőzés utolsó perceiben *Csokai* összeütközik *Gombkötővel*, aki elterül. Leviszik a pályáról.

Könnyebb természetű bokarándulást szenvedett.

Ha a Bocskai a második félidőben ki tudta volna használni a gólhelyzeteit, megnyerhette volna a mérkőzést. *Tihaméry* Kálmán játékvezetővel *mindkét fél meg volt elégedve.*

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Hungária	8	7	—	1	21:12	14
2. Kispest	7	6	1	—	24:10	13
3. Ujpest	7	6	—	1	24:8	12
4. Nemzeti	8	4	3	1	23:11	11
5. Ferencváros	6	5	—	1	18:9	10
6. Phöbus	8	4	2	2	15:13	10
7. Budafok	8	3	2	3	11:9	8
8. Taxi	8	3	—	5	24:20	6
9. Szeged FC	7	2	2	3	12:12	6
10. Szolnok	7	2	1	4	12:17	5
11. Elektromos	8	1	2	5	12:22	4
12. Bocskai	8	1	1	6	13:21	3
13. SSE	8	1	—	7	13:35	2
14. ZSE	8	—	2	6	9:32	2

ALBUMOK és könyvtári könyvek bekötése legelőnyösebben
Intézetek **bizalmas** természetű okmányainak és üzleti könyveinek az intézet helyiségeiben való bekötését is vállalom!
Radó Olga könyvkötészet,
V., Szent István körút 10. sz. I. emelet. Telefon: 121-531

Ipolyság futballcsapata november 13-án Csepelen játszik

(A Reggel tudósítójától.) A Nemzeti Liga meghívta az ipolysági futballcsapatot budapesti vendégszereplésre. Eredetileg az volt a terv, hogy november 13-án, az olasz—magyar válogatott mérkőzés előtt játsszon az Ipolyság csapata valamelyik amatőregyesülettel. Az olasz—magyar válogatott mérkőzés elmarad, de az ipolyságiak mérkőzését mégis megrendezik. Értesülésünk szerint november 13-án Csepelen az MFC csapata lesz az ipolyságiak ellenfele. Az Ipolysági FC már a multban is szép működést fejtett ki.

Szolnokról jelenti A Reggel tudósítója:

Ujból erőre kapott a Hungária

Hungária—Szolnoki MÁV 4:2 (3:2)

Szolnok, október 23.

A Hungária multheti váratlan veresége után *vérszemet* kapott a Szolnok. Néhány héttel ezelőtt, amikor az Ujpest járt ebben a

sportszerető tiszaparti városban,

mintha kisebb lett volna az érdeklődés, mint ezúttal. Pedig vasárnap már kora reggeltől kíméletlenül szakadt az eső, vigasztalanul fújt a szél, szóval nem volt futballidő. És ez az időjárás sem tudta megzavarni a nagy érdeklődést.

Délután 3 órára megjelent a MÁV egyébként csinos és tiszta, de ezúttal sáros és vizes pályáján 3500 ember. Semmivel sem kevesebben, mint amennyien szép idő esetén összejöttek volna.

A derék szolnokiak nem akartak elmaradni a mérkőzésről, amelyen — így gondolták ők! — végre nagy csapatot verhetnek.

— A MÁV a mult héten győzött, a Hungária kikapott, itt a soha vissza nem térő alkalom, hogy legyőzzük a pesti kék-fehéreket — mondogatták az előmérkőzés alatt a tribünön.

Igy is indult a játék. *(Hungária:* Szabó — Kiss, Biró — Sebes, Turán, Dudás — Vidor, Müller, Kardos, Kisucki, Vermes. — *Szolnoki MÁV:* Horváth II. — Retkes, Barna — Csabai, Selmeci, Bujáki — Szántó, Kövesdi, Kolláth, Sárkány, Korom.) Hamarosan megszületett a szolnokiak vezető gólja.

A 3. percben nagy tombolás és örömujjongás közben Korom beadását Kövesdi befejeli. 1:0.

— *Többet kaptok, mint a Budafoktól* — hangzott az elbizakodott kiáltás a tribünről.

Két perc mulva azonban elcsendesedtek.

Vidor beadását Kardos kapásból félmagasan a hálóba lövi. 1:1.

Néhány percig változó játék folyik, majd a 15. percben

a szolnoki csapat ismét megszerzi a vezetést.

Támadásánál *Dudás* a tizenhatoson belül kézzel érinti a labdát, amiért *tizenegyes* jár.

Korom belövi. 2:1.

Ismét a *Szolnoki MAV* vezet. Alig öt perc mulva újabb gól esik ugyancsak tizenegyesből. Ezúttal *Retkes* érinti a labdát büntető területen belül *s a megítélt tizenegyest Kardos helyezi a hálóba. (2:2).* Közben eláll az eső, de ugyanekkor

olyan sötétség borul a pályára, hogy alig látni a labdát.

Ez azonban legfeljebb a nézőket zavarja, a Hungáriát nem. *Rendkivül harciasan játszik a budapesti csapat és különösen Kardos energikus.* A 44. percben lerázza magáról a védelmet, a kapust is kicsalja, majd

a kapuba beugró Retkes mellett ő rúgja be a Hungária harmadik gólját is. 3:2.

A szünetben már alább száll a nagy szolnoki optimizmus. Megelégednének a döntetlennel is. A helyi csapat azonban *defektet kapott.* A pesti kék-fehérek (a szolnokiaknak is ez a színük) lendületesen játszanak. Valamennyi játékos küzd a labdáért.

Turán nagyszerűen semlegesíti a szolnokiak sztárját, Kolláthot.

A játékot ismét erősen zavarja a nagy sötétség, amelyet tetéz *a pályaudvarról beözönlő füst.* Valóban koromsötét van. Talán ezzel magyarázható *Vogel* játékvezető több téves ítélete is, amely nagy viharokat váltott ki a tribünön.

A 22. percben Vidor laposan a hálóba vágja a Hungária negyedik gólját. 4:2.

A szolnoki csapat most már alig jut szóhoz a pompásan küzdő Hungáriával szemben. A játék végén a szolnokiak kifütyülték a játékvezetőt, bár elismerték a Hungária győzelmének realitását.

Kékes Géza, a Szolnoki Vasútas elnöke, így nyilatkozott:

— A játékvezető teljesen rosszul bíráskodott, *holott a Hungáriának nem volt erre szüksége.*

A Hungária-játékosok boldogok. Ők maguk is érzik, hogy régen nem játszottak ilyen küzdőképesen. Kétszer vezetett az ellenfél és mégis győztek. *Kisfalvi* igazgató örömtől sugárzó arccal mondja:

— Valamennyi játékosunk lelkesen harcolt. Külön megemlítem Turánt, aki most már nagyon jól helyettesítette a beteg Turait.

Egyébként *Csch* hiányát senki sem vette észre...

Lukács László

ARÉNA

Rég volt olyan *impozáns,* ünnepélyes, *egységes* közgyülése a *Magyar Labdarúgók Szövetségének,* mint szombaton. *Usetty* Béla, a Ferencváros és a Józsefváros népszerű képviselője, az *MLSz* elnöke felvetette a bizalmi kérdést. *A közgyülés tagjai, vidékiek és budapestiek egyaránt tomboló lelkesedéssel egyhangúan bizalmat szavaztak Usetty Bélának.* Kérték, hogy tartson ki a magyar futballsport mellett. Usetty Béla meghatottan köszönte meg a sporttársadalom *egységes* melléállását és igéretet tett, hogy *továbbra is a régi szeretettel dolgozik a magyar futballsport felvirágoztatásán.* A közgyülés *Usetty* Bélát tiszteletbeli tagjává választotta. Az MLSz tiszteletbeli tagjainak listáján *Apponyi* Albert gróf, *Vass* József, *Bárczy* István és *Friedrich* István mellé új név — *Usetty* Béla neve került.

*

Az MLSz közgyülésén a vezetőségbe négy új tag került: *Ferenczy* Károly, *Holló* Zoltán, *Denk* Gusztáv és *Czopf* György. Természetesen ők csak az MLSz központi vezérkarában újoncok, egyébként *régi, kiváló, közszeretetnek örvendő sportemberek.*

*

Pataki Mihály megházasodott. A régi schlosseri futballidők legendás centercsatára, a magyar válogatott csapat és a Ferencváros nagy játékosa, az elmúlt napokban tartotta esküvőjét *Flodung* Katicával. Remélhetőleg Pataki Mihály nem vonul vissza a sporttól, hanem *kitűnő szakértelmével* továbbra is részt vesz a magyar sport építőmunkájában.

*

Dietz doktor dilemmája: mikor lesz a legközelebbi válogatott mérkőzés? Az olasz futballszövetség az MLSz-hez intézett levelében közölte, hogy a november 13-ára kitűzött olasz-magyar válogatott mérkőzés helyett szívesen áll rendelkezésre *tavasszal.* Ugylátszik tehát, hogy Budapesten csak tavasszal lesz válogatott mérkőzés. Lehetséges azonban, — ha külpolitikai okok nem jönnek közbe — hogy még az idén elmegyünk *skóciai túrára.*

*

A *Budapesti Korcsolyázó Egylet* hétfőn este tartja tisztújító közgyülését *Hunyady* Ferenc gróf elnöklésével. *Minich* Jenő táblabiró, a BKE igazgatója *a hétfői közgyülés elé terjeszti a jégszezón nagyszabású programját és utána hozzák majd nyilvánosságra a jégsport atrakcióit.*

*

A Ferencváros mérkőzésein hétről hétre, vasárnapról vasárnapra megjelenik egy elegáns úr, elfoglalja a helyét a tribünön és drukkol a zöld-fehér színeknek. A mai elvadult, verekedős világban, nem szid soha senkit, csak biztatja a játékosokat, tapsol a szép akcióknak, elismeréssel adózik az ellenfél szép játékának is. Ha nehezen megy a Ferencváros győzelme, akkor viharos lelkesedéssel üdvözli a győzelmet jelentő gólt. Erről az úrról vegyenek példát a drukkerek. *Igy kell futballmecsest nézni, igy kell szeretni a sportot.* A lovagias, végig lelkes sportdrukker *Fazekas* Tibor igazgató, aki egyébként *az FTC és a magyar válogatott vizipólócsapatnak volt éveken keresztül világhirű játékosa.* Küzdelem közben is mindig szem előtt tartotta a fair playt és most, amikor abbahagyta az aktív sportolást, *a tribünökön is ugyanúgy drukkol, mint ahogy annakidején sportolt.*

*

A Játékvezetők Testülete figyelmeztette a játékvezetőket, fékezzék meg a játékosokat, jobban vigyázzanak a szabálytalanságokra és a *durvaságot* (!) csirájában fojtsák el. Valami hiba lehet a JT adminisztrációjában, mert a vasárnapi FTC—SzAK-mérkőzés játékvezetőjét, úgylátszik, *elfelejtették* értesíteni. Úgy vezette a mecsest, mint aki egyáltalán *nem tud* a JT figyelmeztetéséről.

*

Szerdán tartják meg Londonban Anglia és a kontinens válogatott csapatainak mérkőzését. A küzdelemre *Sárosi* dr. és *Lázár,* mint katona, természetesen nem kaphatott szabadságot és így egyedül *Zsengellér* utazott el. Az ujpesti és a magyar válogatott csapat *művészi* futballt játszó játékosa *remélhetőleg elismerést szerez a magyar futballsportnak a szigetországban.*

*

Jelentjük, hogy a Nemzeti Liga hétfői ülésén állapitják meg, *milyen futballprogram lesz november 1-én és 13-án.* Annyi bizonyos, hogy október 30-án a *Ferencváros* a *Taxival* játssza le mérkőzését, míg az *Ujpestnek* a *Budafok* lesz az ellenfele. *A Hungária Szegedre utazik!* November 13-án az *Ujpest—Szeged FC* mérkőzést tartják meg ugyancsak Szegeden.

*

A *Magyar Uszó Szövetségben* érdekes tervet dolgoztak ki arra vonatkozóan, hogy a tavaszi szezónban hogyan kapcsolják be *Pozsony, Kassa, Léva* és a többi felvidéki magyar várost az *országos úszósportba.* Értesülésünk szerint, ebben a kérdésben különben az *Országos Testnevelési Tanács* is megbeszélést tart és *egységes* alapelvek alapján óhajtják bekapcsolni a magyar sport szervezetébe a felvidéki magyarságot.

Pataky Károly

Játékvezetők osztályzata:

Rubint *(Ferencváros—Budafok 2:1)*	**3**
Tihaméry *(Phöbus—Bocskai 3:1)*	**1**
Gombos *(Kispest—Zugló 3:2)*	**4**
Klein *(Elektromos—Nemzeti 1:1)*	**1**
Gerő *(Taxi—SSE 3:2)*	**2**
Vogel *(Hungária—Szolnok 4:2)*	**4**

Zugló kétszer vezetett és szerencsétlen küzdelemben vesztett

Kispest—Zugló 3:2 (1:1)

(A Reggel tudósítójától.) Az első félidőben nagyrészt Zugló támadott. A Nemzeti Bajnokság fiatal csapata állandóan ostromolta a kispesti kaput, ennek azonban csak a 30. percben lett eredménye, amikor is

Fekecs II. átadásából Békefi megszerezte a vezető gólt.

Nyolc perccel ezután Deli II öngólt vétett. A 45. percben Lineket a játékvezető kiállította.

Szünetben a közönség egy része parázs tüntetést rendezett Gombos Géza játékvezető ellen, akinek a működésével igen sokan nem voltak megelégedve.

A második félidőben Fekecs II révén újból vezetéshez jutott a Zugló. Ennek azonban nem örülhettek sokáig, mert a 18. percben Olajkár kiegyenlített. 2:2. Váratlanul újból Zugló került fölénybe, gólt azonban nem tudott elérni.

A 30. percben Nemes befejelte a kispestiek győzelmet jelentő gólját.

A mérkőzés után *Steiner* Ferenc, a zuglóiak díszelnöke a következőket mondotta *A Reggel*-nek:

— Hatvan percig támadtunk, mégis elveszítettük a mérkőzést. Nemcsak rajtunk múlott...

Révész Miklós a Kispest FC részéről így nyilatkozott:

— A végküzdelemben kerekedtünk felül. Zugló meglepően jól játszott.

A kézilabdamérkőzések eredménye

(A Reggel tudósítójától.) I. o. (férfi): *VAC—UTE* 11:11 (6:4), *BLE—BSzKRt* 4:2 (1:0), *Elektromos—MAFC* 6:6 (2:2).

II. o. (férfi): *Wacker—Hungária* 13:1 (7:1). *Kispest—BTK* 7:3 (3:0).

Szövetségi díjmérkőzések: *BLE—BSzKRt* 12:4 (3:3). *VAC—UTE* 7:2 (3:2), *MAFC—Elektromos* 10:4 (7:0).

II. o. (női): *WMTK—MTE* 7:0 (2:0), *MPSC—AMC* 5:1 (3:0).

Befejeződött az esztergom—dobogókői út építése. *Mint a Királyi Magyar Automobil Club közli, az utat* ***átadták a forgalomnak.***

Megkezdődött a fűtés!

Ha a kazán-, kályhatüzelésnél vagy a folytonégő **Termokoksz** cserépkályhára vonatkozólag bármilyen felvilágosítást óhajt, **forduljon:**

Budapest Székesfőváros Gázművei Melléktermék Osztályához

VIII., Tisza Kálmán tér 20. Tel. 330-916, 330-983, 141-319.

Fűtőtechnikusaink a legrövidebb időn belül adnak **díjtalan szakszerű felvilágosítást** kokszfogyasztóinknak.

TERMOKOKSZ

a korszerű lakás kályhája.

Kényelmes, tiszta, gazdaságos fűtést biztosít.

Budafokon ért véget az atlétikai szezón

Budafok, október 23.

(A Reggel tudósítójától.) A *Magyar Atletikai Szövetség* pestvidéki kerülete vasárnap délután hűvös, esős időben rendezte az utolsó pályaversenyét, amelynek eredményei a következők:

Ifjúsági számok:

300 m: 1. Vig (Dunakeszi **Magyarság**) 40.2 mp. 2. Antal (MOVE Rákosliget) 40.8 mp. 3. Tóth (MOVE Rákosliget) 41.2 mp.

2000 m: Sinkó I. (MOVE Rákosliget) 6 p 54 mp. 2. Sinkó II. (MOVE Rákosliget) 6 p 55.2 mp.

Gerelyvetés: 1. Frank (MOVE Rákosliget) 46.95 m. 2. Jakó (BIK) 44.75 m. 3. Tóth (MOVE Rákosliget) 42.07 m.

Magasugrás: 1. Bánsági (MOVE Rákosliget) 167 cm. 2. Jakó (BIK) 167 cm. 3. Zebel (MOVE Rákosliget) 155 cm.

Magasugrás. Ötös csapatverseny: 1. MOVE Rákosliget (Bánsági, Webel, Antal, Tóth, Tarnai) 155.4 cm.

Svédstaféta: 1. MOVE Rákosliget (Webel, Tóth, Tarnai, Antal) 2 p 12.2 mp. 2. BIK 2 p 27.4 mp.

Széniorszámok:

Magasugrás: 1. Csobonai (BIK) 167 cm.

3000 m: 1. Fejes (MOVE Rliget) 10 p 10.9 mp, 2. Dianiska (MOVE Rliget) 10 p 15.6 mp.

Diszkoszvetés: 1. Horváth (MAC) 34.16 m. 2. Szatmári (BEAC) 32.85 m, 3. Nagy (BIK) 32.57 m.

AZ FTC BOXOLÓI GYŐZTEK

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután 5 órakor az *FTC* üllőiúti tornatermében került eldöntésre az *FTC—MPSE* ökölvívó mérkőzés, melyen

az FTC 18:2 arányban győzött.

Az egyespárok eredményei:

Mándi (FTC) pontozással győzött *Deszpot* (MPSE) ellen. *Fellegi* (FTC) pontozással győzött *Maráczi II* ellen, *Urbán* (FTC) pontozással győzött *Szampiás* ellen, *Guth* (FTC) pontozással győzött *Zajácz* ellen, *Mogyoródi* (FTC) pontozással győzött *Varga III* ellen, *Szumega* (FTC) pontozással győzött *Mojs* ellen.

Csontos (FTC) kiütéssel győzött *Varga II.* ellen, *Barinka* (FTC) pontozással győzött *Róth* ellen, *Pinta* (FTC) pontozással győzött *Kovács* ellen, *Péhl* (FTC) pontozásos vereséget szenvedett Stangl-tól.

Óvás a Komjádi Kupa mérkőzésen. *Vasárnap délután a Nemzeti Sport Uszodában játszották le a Komjádi Kupa esedékes mérkőzéseit. A BSE—MTE mérkőzésen furcsa eset történt. A BSE csapatában játszó Németh miatt az MTE megóvta a mérkőzést, mert kiderült, hogy Németh a Tipográfia igazolt játékosa és csak kölcsön-játékosként szerepelt a BSE-nél. Igy hiába nyerte meg a mérkőzést a BSE 3:1 (1:0) arányban, a mérkőzést az MTE javára fogják igazolni. A többi eredmény a következő: VAC—Tipográfia 3:1 (1:0). Góllövők: Krausz II. (2), Krausz I., illetve Pászti. NSC—BEAC 4:3 (2:2). Góldobók: Dévényi (3), Erős, illetve Fehér (2) és Kecskés. A mérkőzési Sárkány Miklós, a válogatott vízipólócsapat tagja vezette. MTK—MUE 4:1 (3:1). Góldobók: Vécsei, Vadas (2), Krausz, illetve Perényi. A Komjádi-Kupa A-csoportjában jelenlegi helyzet szerint az UTE és a MAC vezet. A B-csoportban az MTK és az FTC.*

Knebel győzött. A *Munkás Testedző Egylet* vasárnap délelőtt sporttelepén 1500 méteres ifjúsági versenyt rendezett. A nagy szél és a hideg idő erősen hátráltatta a résztvevőket. A versenyt jó idővel *Knebel* (MTE) nyerte 4 p 17.8 mp-es idővel. 2. *Gere* (MTE) 4 p 48.2 mp. 3. *Zemanek* (MTE) 4 p 49.2 mp.

Stankovits Szilárd vándordíjat alapítanak. Párizsból jelenti A Reggel tudósítója: A francia atletikai szövetség elhatározta, hogy **Stankovits Szilárdnak, a Magyar Atletikai Szövetség elnökének emlékezetére örökös vándordíjat alapít.**

Sötétség miatt 5:5 aránynál véget ért az Újpest—Szeged barátságos mérkőzés. *Szegedről* jelentik: Bajnoki mérkőzés helyett barátságos meccset játszott a két csapat a Tisza partján 500 főnyi közönség előtt. Az első félidőben az Újpest 3:2-re vezetett. *Végeredmény 5:5!* A játékvezető a 33. percben sötétség miatt beszüntette a barátságos mérkőzést.

Csak 2:1-re verte a Kontinens válogatottja Hollandiát

Pozzo kedden állítja össze csapatát

Amszterdam, október 23.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap játszották a kontinens válogatottjai próbamérkőzésüket az október 26-án az *Arsenal*-pályán Londonban Anglia elleni mérkőzésük előtt.

Az amszterdami edzőmérkőzésen a kontinens csapatának *Hollandia* válogatott csapata volt az ellenfele. A kontinens válogatottja az első félidőben a következő összeállításban lépett pályára:

Olivieri — Foni, Rava — Kupfer, Andreolo, Kitzinger — Aston, Zsengellér, Piola, Braine, Brustad.

Az első félidő játéka nem mozgott magas színvonalon. A lelkes hollandus csatársor igen sokszor veszélyeztette *Olivieri* kapuját. A fedezetsorban *Andreolo* és a két szélső fedezet sehogyan sem értette meg egymást és hasonló volt a helyzet a csatársorban, amely ugyancsak szétesö játékot mutatott. *Piola*, aki a közelmultban több ízben is megsérült, kerülte a közelharcot és láthatóan *kímélte* magát. Sok kívánnivalót hagyott hátra az összjáték is, *Piola* és két összekötője, *Zsengellér* és a belga *Braine* között. Az első félidőben egyedül *Astor* jobbszélső ütötte meg a mértéket.

Szünetben Pozzo — aki a szövetségi kapitányi teendőket végzi — változtatott a csapaton: Braine helyére a német Hahnemann került, viszont Braine átvette Zsengellér helyét, aki a második félidőben nem játszott.

Aston jobbszélső helyére az olasz *Colaussi* jutott, *Olivieri* a hollandus kapuba állt be védeni, a kontinens kapuját pedig *Dijkstra* védte.

A második félidő már sokkal tetszetősebb és jobb játékot mutatott. A 19. percben *Brustad*, a kontinens balszélsője egyéni akcióval szerzett gólt, a 24. percben *Foni* öngólt vétett és így a holland csapat egyenlített, de a 35. percben

Hahnemann Piolától kapott labdával megszerezte a kontinens csapatának a győzelmet.

A csapat hétfőn délben már Londonban lesz, ahol *Pozzo szövetségi kapitány kedden véglegesen összeállítja az Anglia ellen szereplő tizenegyet.*

Teleki irányította a diósgyőri csatársort

(A Reggel tudósítójától.) Az NBB vasárnapi mérkőzései közül *a Diósgyőri VTK nagy gólarányú győzelme áll az első helyen.* A diósgyőriek csatársorát *Teleki, a Bocskai volt válogatott középcsatára irányította* ezúttal először. Meglepetés: az egyik bajnokjelölt, a *Csepel pontvesztesége.*

Részletes eredmények a következők:

Nyugati csoport

UTE—Vasas 3:2 (2:1). Békeuccai pálya. 500 néző. Góllövő: *Nagy, Róna, Ungvári*, illetve *Teller* és *Szentandrási* (11-esből).

BSzKRt—Alba Regia 2:1 (1:1). Sportuccai pálya. 100 néző. Góllövő: *Singer, Táncos*, illetve *Varga. Hóryt* (Alba Regia) a második félidőben kiállította a játékvezető.

Pénzügy—Postás 4:2 (1:2). Lóversenytér. 300 néző. Góllövő: *Borbás, Bodor, Zalai, Oláh*, illetve *Berzsi* és *Cservenka.*

Egyetértés—Tokod 1:1 (0:0). Győr. 600 néző. Góllövő: *Springer*, illetve *Sárdy.* A győri *Farkas egy 11-est a kapu mellé lőtt.*

Sopron—Pécsi DV 2:1 (1:1)

Haladás SE—Rákoskeresztur SE 4:2 (2:0). Szombathely. *A Haladás megérdemelt győzelmet aratott.* A gólok sorrendje a következő volt: az első félidő 18. percében és 38. percében *Lovász* (H), a második félidő 5. percében *Takács* (R), a 17. percben *Gazdag* (H), a 38.-ban *Lovász* (H) és a 40.-ben *Takács* (R).

Keleti csoport:

FTC—SzAK 1:0 (0:0). Üllőiúti pálya. — 4000 néző. — Góllövő: *Pyber.*

SBTC—MÁVAG 6:0 (3:00). — Salgótarján. — 500 néző. A gólok közül *Selmeci* egyet, *Lukács II.* hármat, *Jenőfi* egyet, *Varga pedig öngólt lőtt.*

Csepeli MOVE—WMFC 2:2 (1:1). Csepel. — 2500 néző. — A mérkőzés góljait *Moszt* és *Lack* (11-esből), illetve *Monostori* (2) rúgta.

Törekvés SE—Váci SE 7:1 (3:0). Vác. — 500 néző. — A Törekvés csapata megérdemelten győzött a formáján alul szereplő váci csapat fölött. *A Törekvés mind a hét gólját Palatinus rúgta*, míg a váci csapat részéről *Drobni* volt eredményes.

Perecesi TK—Debreceni VSC 1:0 (1:0). Debrecen. — 800 néző. — A mérkőzés egyetlen gólját az első félidő 31. percében *Foczko I.* szerezte.

Diósgyőri MÁVAG—Váci Reménység 9:1 (5:1). Diósgyőr, vasgyári pálya. — 2000 néző. — *Teleki irányítása mellett* a diósgyőri csatársor jó játékot mutatott. Diósgyőr góljait *Lipták* (3), *Őri* (3), *Bonyhai* (1), *Teleki* (1), *Magyar* (1) rúgták. A Váci Reménység egyetlen gólját *Béres* szerezte.

Amerika rendezi jövő évben a súlyemelő világbajnokságot. Bécsből jelentik: A súlyemelő világbajnoki versenyekkel kapcsolatban értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a jövő évben az Egyesült Államok tartják meg a világbajnokságot. *Tizenkét új súlyemelő-világrekordot hitelesítettek.* A bécsi versenyen a félnehéz súlyban az amerikai *Davies* győzött a bécsi *Haller* ellen. A középsúlynak a német *Wágner* a győztese.

LÓSPORT

MEGYERI LÓVERSENYEK

Siva fejhosszal nyerte Honvéd ellen a Honvédelmi miniszter díját

Részletes eredmény:

I. futam. 1. **Carmen** (2½) v. Czánth hd., 2. Simpang (5). Fm.: Maros, Bakter, Fulánk, Lubló. Tot.: 10:33, 21 55. Befutó: 10:393.

II. futam. 1. **Szél** (2) Szovátai. 2. Páncél (5). Fm.: Tekergő, Hadrian, Autóbusz, Csilla. Tot.: 10:28, 16, 34. Befutó: 10:182.

III. futam. 1. **Siber** (2½) Muhr sz., 2. Adisababa (6), 3. Nóra (6). Fm.: Dongó, Rohanj, Hedie, League of Nations, Indiana. Tot.: 10:34, 15, 28, 17. Befutó: 10:523.

IV. M. kir. honvédelmi miniszter díja. 6000 P. 5000 m. 1. **Siva** (10) Frosch, 2. Honvéd (2½), 3. Lectica (2½). Fm.: Monopol, Csirkefogó, Resista, Cigánybáró. Tot.: 10:89, 20, 14 18. Befutó: 10:542. **Lectica, Csirkefogó, Siva** a sorrend. A tribünugrásnál **Resista** elbukik. A nyolcasból kijövet **Monopol** és **Honvéd** veszik **Lectica** üldözőbe. Az egyenesben **Honvéd** elhúz, de a célban **Siva** beéri és fejhosszal veri. **Lectica** 3-ik **Monopol** előtt.

V. futam. 1. **Bokréta** (4) Kolonics, 2. Crataegus (4), 3. Kékes II. (6) és Argument (5) holtversenyben. Fm.: Mécs, Minek?, Cenzor, Cassander, Laguna, Dráma, Gyergyó II., Salome, Tékozló. Tot.: 10:79, 22, 23, 18—13. Befutó: I—II. 10:475, Bokréta—Kékes II. 10:201, Bokréta—Argument 10:136.

VI. futam. 1. **Senoritas** (6) Kolonics, 2. Mutasd meg (6), 3. Amazon (14). Fm.: Sanbloe, Szalmaszál, Hárfa, Blagueur, Ékszerdoboz, Pali, Fiumára, Hajrá, Nastja, Danae, Cuba, Lomnic, Vásárfia. Tot.: 10:95, 55, 48, 91. Befutó: I—II. 10:872, I—III. 10:5889.

VII. futam. 1. **Óhaj** (6) Pfendler, 2. Pandora (12), 3. Dálnok (6). Fm.: Kópia, Tisane, Viszta, Nicolette, Padisah, Csatártó, Nincs több, Bomba, Limanova, Fütykös, Trude, Dugó Dani. Tot.: 10:143, 54, 56, 26. Befutó: I—II. 10:4023, I—III. 10:1053.

BÉCSI LÓVERSENYEK

Rianás Credóval holtversenyben győzött az Ausztria díjban

Bécs, október 23.

(A Reggel bécsi tudósítójától.) Vasárnap futották a Freudenauban a **12.000 márkás Austria Preist**, amelyben négy ló indult, valamennyi **alagi ló. Rianás Credóval** holtversenyt futott.

Részletes eredmény:

I. futam. 1. **Eisvogel** (5/10) Takács, 2. Defregger (16). Fm.: Melus, Die Gretl, Elbarcos. Tot.: 10:14, 13, 51.

II. Buccaneer Rennen, 3000 M. 3200 m. 1. **Szántás** (1¼) Klimscha, 2. Rüdiger (1¼). Fm.: Lampadius, Bodensee, Dankó Pista, Cipó. Tot.: 10:22, 14, 13.

III. Austria Preis, 12.000 M 1300 m. 1. **Rianás** (3) Esch és **Credo** (4/10) holtversenyben. Fm.: Puczur, Ezredes. Tot.: 10:18—13, 12—11.

IV. futam. 1. **Cirano** (5/10) Schäfer, 2. Mademoiselle Deiri (2½). Fm.: Ma Récompense, Blume. Tot.: 10:12, 11, 12.

V. futam. 1. **Flimsy** (1¼) Hagelin, 2. Cartabelle (2), 3. Chance (6). Fm.: Souvenir, Reine Herodine, Kit-Kat, Mandarine, Kalugyer, Kinonixe. Tot.: 10:27, 15, 17, 60.

GYÖNGY LAJOS
fogadási irodája VI., Andrássy út 45. szám Telefon: 126-335, 114-172.
Fiókirodák: II., Margit körút 5/b. Tel. 161-255. Debrecen, Ferenc József út 11. Tel. 10-10. Győr, Gr. Tisza István tér 7. szám. Siófok, Fürdőtelep, „Souvenir"-bolt.

Bármikor megkezdhető egyéni utazások Jugoszláviába és Itáliába!

FIGYELEM! A részvételi díjakban a következő szolgáltatások foglaltatnak: 10 helyszínen eltöltött teljes penziónap, minden mellékköltség és III. o. gyorsvonatjegy oda-vissza

Tündérszép Dalmácia!
10 teljes penziónap, minden mellékköltséggel és III. o. gyorsvonatjegy oda-vissza
Ragusában Spalatóban vasúttal és hajóval v. **P 199**

Végig Olaszországon!
2 nap Velence, 2 nap Firenze, 1 nap Nápoly, 2 nap Capri, 3 nap Róma **P 239**
UGYANEZ 2 napos taorminai tartózkodással: P 275.

Végig Jugoszlávián
10 teljes penziónap, minden mellékköltséggel és III. o. gyorsvonatjegy oda-vissza
1 nap Zagreb, 2 nap Spalato, 5 nap Ragusa, 1 nap Sarajevo, 1 nap Belgrad **P 229**

A földközi és az Adriai tenger Rivierája!
10 nap Abbaziában v. Lovranában **P 179**
10 nap Sta. Margheritában v. Nerviben **P 197**

Nászút!
2 nap Velence, 3 nap Firenze, 5 nap Róma **P 199**

Utazásaink tetszés szerint módosíthatók és meghosszabbíthatók!
Vidéki olvasóinknak postán intézünk el mindent a legelőzékenyebben!
Prospektusok, felvilágosítás, díjtalan szobafoglalás, jelentkezés kizárólag **A REGGEL Utazási Irodájánál!**
Budapest, VI, Mussolini tér 1. T. 129-554 és 129-555. Hiv. órák d. e. 1/2 9-1/2 3-ig

A REGGEL
MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN
Felelős szerkesztő: LÁZÁR MIKLÓS
Szerkesztő: EGYED ZOLTÁN
Felelős kiadó: SZEPESI JENŐ igazgató
Kiadótulajdonos: LÁZÁR MIKLÓS, A REGGEL LAPKIADÓ RT.
SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS UTAZÁSI IRODA: VI., ANDRÁSSY ÚT 48 (MUSSOLINI TÉR) TELEFON: 129—554 ÉS 129—555
ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE: P 2.50
VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRÁTÓL NYOMDAI SZERKESZTŐSÉG: VII., MIKSA UCCA 4. TELEFON: 146—296, 140—709.
INTERURBÁN 842—978 SPORT SZERK 133—365
KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.